

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református Egyházkerület folyóirata

1991. augusztus

II. évf. 8. sz.

TARTALOM

Tanulmány

Gerhard von Kad: Bölcsesség és kultusz	331
--	-----

Vasárnapi prédikációk

Bak Áron: Isten elkötelező cselekedete. 1Timóteus 2,5-6	334
Csiha Kálmán: Isten hollói. 1Királyok 17,1-6	337
Gáspár András: Áron is megvegyétek... Efézus 5,15-17	340
Kovács L. Attila: Belszár vacsoráján. Dániel 5,22-25	343
Kozma Zsolt: Isten dicsőségének városa. Jelenések 21,23-25	345
László Dezső: Aratás és cséplés. Ézsaiás 28,23-29	348
Lőrincz István: Prédikáció. 1Királyok 8,7-15	351
Walter Lüthi: Tiszta látás a tiszta szívűeknek. Máté 5,8	353
Walter Lüthi: A békességordozók: Istennek fiai. Máté 5,9	357
Nagy László: Isten győztes Igéje. Jelenések 6,1-8	362

Esketési beszéd

Fazekas Zsolt: Örüljetek az Úrban. Filippi 4,1-4	366
--	-----

Temetési beszédek

Csiha Emese: "Neki kedvesek legyünk". 2Korinthus 5,9-10	368
Nagy József: De keze meg is gyógyít. Jób 5,18	369

Tanulmány

Gerhard von Kad

Bölcsesség és kultusz

Ha a tanítók polemizáltak azokkal, akik véleményükkel ellentétben, alapjában véve Istent helytelenül képekben tisztelték, akkor ebben az összefüggésben mégis az volt a kézenfekvő, hogy ezt a helytelen dolgot valamivel szembeállítva állítsák, amelyben aztán méltányosnak látták az Isten tiszteltét Izraelben. Nem meglepő, hogy ez a polémia annyira negatívvá erősödött, hogy pozitívumról nem lehet tovább beszélni. De alighanem mégis ez a jele annak, hogy a bálványképek egzisztenciája a tanítók számára alapjában véve nem kultikus polémia, hanem - a mi nyelvünkön helyesen kifejezve - világszemléleti kérdés volt. Ha ezt a polémiaát szűkebb értelemben kultikusnak neveznénk, akkor a bálványképeknek Jahve riválisaiként kellett volna jelentkezniük, mint amelyek közel állnak ahhoz a kultikus tisztelethez, melyet egyedül Jahve igényel. Azonban a kultusz dolgai a maguk összes többrétű kérdéseivel együtt igazán sohasem tartoztak a bölcsek tantárgyai közé, és ezért minket, akik csupán egyetlen "tantárgyat" tárgyalunk, tulajdonképpen nem hatalmaz fel, hogy egy bölcsességről és kultuszról szóló részt csatoljunk ide.

Jóllehet sok olyan bölcs mondás van, amelyekben a becsületes ember imádsága előnyben részesül az istentelen áldozatával szemben (Péld 15,8; 21,27), éppen így előnyösebb lehet egy száraz falat annál a háznál, mely tele van áldozati hússal, de perlekedés van benne (Péld 17,1); vagy óvna az elhamarkodott fogadalomtételtől (Péld 20,25) és megállapítják, hogy semmit nem ér az olyan ember imádsága, aki az életben nem képes engedelmessé válni (Péld 28,9). Ezzel egyenértékű még a Sirák 31,23 is, ahol az istentelen áldozata van megkritizálva, mégpedig azért, mert annak egy része a szegények vagyonából van. Ha valaki megtisztítja magát, de azután ismét tisztátalan lesz - mi értelme van akkor a megtisztulásnak? (Sirák 31,30). Mindezek mellett azonban egyáltalán nincs szó kultikus dolgokról, hanem olyan emberi előfeltételekről, amelyek elengedhetetlenek egy kultikus tevékenység számára. Rendetlenkedéssel mégsem lehet elzárni a kultikus dolgokhoz vezető utat! Az a mód mindenképpen érdekes, ahogy itt a tanítás peremterületén láthatóvá lesznek a kultikus dolgok, mert itt a kultikus ténykedés úgy jelenik meg, mint az egyén személyes ügye. Felhív az egyén döntésére, de fenyegeti mindaz a veszély, mely azzal szemben az egyén hatásköréből származhat (meggondolatlanság, erkölcsi előfeltételek hiánya stb.). A kultusz patriarkális világát a személyiség kategóriája feloldotta. Mindamellet ezek a bölcsmondások azt mutatják, hogy a tanítók ezeket olyanoknak mondták, akik kultikus kötelezettségben állottak. Az Ariszteász-levél (142-171.; kb. Kr.e. 130) nyújtja alkalmasint a legtöbbet azzal kapcsolatban, ahogy humanizálva, moralizálva, szimbolizálva feloldja a régi rituális rendet. Ami a Mózes törvényében a tisztasági és áldozati meghatározásoknál kötelező volt, az jelképezi az emberi sajátosságokat és magatartásformákat. A rendet azonban elismerték és csodálták. Biztos, hogy ezek a diaszpóra zsidók, ha egyszer Jeruzsálembé jöttek, részt vettek a nagy kultuszi ünnepeken a templomban. Ha az Ariszteász-levélben a kultuszról való spirituális felfogás a legfelső határt képes jelezni, akkor ez mégis azt mutatja, hogy mennyire nehéz határt vonni a kultuszhoz való "folytonos" és "töredezett" viszonyulás között. Egyébként mit tudunk mi azokról a gondolatokról, amelyekkel a 600-as vagy a 400-as évek táján az a kultuszi résztvevő foglalkozott, aki Jeruzsálemben telepedett le, amennyiben egyáltalán gondolkozott rajtuk?

Még valamit közvetlenül is ki lehet venni a bölcsek tanításából. Alkalom-

adtán olyan fogalmak ütnek meg a fülünket, amelyek eredetileg a kultuszban gyökereztek, melyeket azonban most már kivétel nélkül nagyon eláltalánosított, elcivilizált, elspiritualizált értelemben használtak /pl. azt mondják, hogy Jahve előtt a kedves szavak "tiszták" (TAHOR Péld 15,20), hogy a szeretet kiengeszteli a bűnt (KIPPER Péld 16,6), hogy egy bölcs ember "kiengeszteli" a király haragját, "elfedezi" (Péld 16,14). Az 'AKAR ige - egyébként általában szakrális értelemben fordul elő: "tabuvá lett" - a bölcsmondásokban "elveszni" jelentésű (Péld 11,17.19; 15,6.27)/. Csak az a kérdés, hogy mire lehet következtetni egy ilyen ténylegesen megváltozott nyelvhasználatból. Két, bizonyos mértékben egymást kizáró lehetőség kínálkozik: a bölcslekileg a kultikus cselekmények világából nőttek ki. Olyan fogalmakat, melyek a kultikus dolgoknak voltak alkotórészei, a tanítók csak akkor alkalmazták - ha egyáltalán tudták alkalmazni -, amikor átértelmezett, a másik életkorra átvitt "spiritualizáló" értelemben használták. Akkor mindenképpen arról kellett beszélni, hogy megszakadt a bölcseknek a kultuszhoz való viszonya. A kultusz dolgaival szembeni távolság számára kézenfekvőbb az okot egészen egyszerűen a feladatkörben keresni, melyben a tanítók elkötelezve érezték magukat. Nem voltak papok, és ezért egyáltalán nem lehet egyebet várni tőlük, mivel a kultikus kifejezések csak abban az elhumanizált, eláltalánosított értelemben álltak a rendelkezésükre, melyekre azok a köznyelvben átváltak. A kultusz köréből mindig került át nyelvi anyag a köznyelvbe, de az ilyen nyelvi anyagnak a használata sokáig nem jelentett semmilyen programszerű állásfoglalást a kultusszal szemben. A bölcseknek abban az érdeklődésében, mely az emberek közötti kapcsolatokra irányult, igazán nem volt semmilyen lehetőség arra, hogy a maguk eredeti, kultikus értelmében használják a fogalmakat. Ezért egyáltalán nem vitathatatlan az sem, hogy a tanítók ezeket a fogalmakat csak ebben az új értelemben akarták érvényesíteni. A kultuszhoz való viszonyuk kérdése tehát nem válaszolható meg ebből az anyagból. Tehát megiscsak az a bölcsmondás marad, hogy "az igazságnak és igaz ítéletnek gyakorlását inkább szereti az Úr az áldozatnál" (Péld 21,23). A kultusz elutasítását azonban ebből nem lehet kiolvasni. Abban, hogy ők az etikai és a kultikus cselekedetet általában elválasztják, hogy abban a helyzetben vannak, hogy mindkettőt lemérjék egymással szemben, és pedig olyan módon, hogy az etikai cselekedetet egyszer majd magasabban lehessen értékelni - kétségtelenül egy határozott felvilágosult lelkiesség szólal meg. Ezzel ismét a lelki-vallási horizont kérdése előtt állunk, melyhez a bölcsök tanítása tartozott, de ahonnan kivéve megváltozott. Nem kérdéses, hogy annak a veszélye fenyeget, hogy ezt a horizontot túl modernnek és túl "lelki"-nek értelmezzük és az ókori képzetvilág lehetőségétől eltekintsünk.

Mivel minket alapjában véve csak azok a kérdések érdekelnek, melyek közvetlenül éppen abból a didaktikai anyagból és feszültségből adódnak, ahol ők mozogtak, akkor ebben a keretben egyáltalán nem ismerhető fel a bölcsesség és kultusz problémája. Ezzel természetesen nem vitatjuk el azt, hogy a bölcsesség és a kultusz problémájának olyan tágabb értelme van, hogy az tulajdonképpen még igazán megoldatlan: hogyan viszonyul a bölcsökhöz az akarata, mely az istenfélelem megismeréséből indul ki, a kultuszi hivatalviselők hagyományaihoz? Mindkettő, mindenik a maga módján, tudott a rendről és a rend megismerésén munkálkodott. Ezt a kérdést csak az összes elképzelhető forrásanyag tállalása közben lehetett volna fokozatosan megoldáshoz közelíteni és fontolgatásaink keretét egészen kiterjeszteni. Azt azonban meg lehet említeni, hogy áttekinthetetlen a kapcsolat bölcsesség és himnusz között. Itt a bölcsök voltak azok, akik valamit elfogadtak. /A himnusz és bölcsesség kapcsolatának kérdését újból át kellene gondolni annak a különbségnek a szempontjából, amely F.Crüsemann szerint az "imperativusos" és a "participiális" között van. Vö. F.Crüsemann: Studien zur Formgeschichte von Hymnus und Danklied in Israel. 1969. A participiális himnuszok részben megvannak a prófétai könyvekben (részben a prófétáktól használt stílusként, részben interpolációk alakjában). Másfelől a Jób könyvében találjuk. Tartalmilag változatlan tematika határozza meg: Isten

csodája a teremtésben, Isten hatása a természeti eseményekben és az emberek sorsának szuverén alakításában. Stílus és tematika szerint ez a himnuszfajta általánosan keleti. Helye a kultuszban a fogság előtti Izraelnél csak valószínűleg következtethető ki. Az adatanyag nagy tömege inkább a kultuszi költészet bizonyos fajtája mellett szól, melyet meghatározott körökben ápoltak. Ennél fogva annak a himnuszstílusnak az alkalmazásához vezető lépés a nagy tankölteményekben csak kisebb lenne. A kultusz világához való közvetlen kapcsolat akkor természetesen többé nem állana fenn./ Azonban feltűnő az egyéni hálaénekekkel való kapcsolat is. Itt - a bölcsmondás formájú fogalmazások tagadásánál - a fordított eset áll fenn: a kultuszi ének bölcsességirodalmi kifejezésformákat használ, ami természetesen nem nagyon feltűnő, mert ahol az egyén mindig ünnepélyes beszédbe fog, ott egészen magától kínálkozik ez a pregnáns beszédforma.

Fordította: Bak Áron

(Weisheit in Israel. Neukirchener Verlag, Neukirchen-Vluyn 1970.
Exkursus a 240-244. oldalokról.)

Vasárnapi prédikációk

Bak Áron

Isten elkötelező cselekedete

Alapige: 1Timóteus 2,5-6

Bibliaolvasás: Zsoltárok 8,1-10

Ma azt halljuk az Igéből, hogy egyedül Isten az, aki Jézus Krisztusban megváltott minket minden emberrel együtt. Ebből az következik, hogy felelni tartozunk Istennek azért, amit embertársainkkal teszünk.

Azért kell felelnünk Istennek, mert ő mindent megtett a mi érdekünkben. Megváltó tette felelősségteljes cselekedetre kötelez minket. Ez nemcsak Isten iránti hálára kötelez bennünket, hanem egyben felelősségteljes szeretetre mások iránt is. Alapigénk ugyanis először azt mondja meg nekünk, hogy Isten nem csupán nekünk az Istenünk, hanem minden embernek Istene. Egyedül ő az Isten! Ez egészen határozottan van kimondva. Ezért ez azt jelenti, hogy akár az emberek kiválasztásáról, akár azok elvetéséről legyen szó, Isten minden embernek kivétel nélkül egyformán Istene.

Amikor ezt halljuk, akkor többen arra gondolhatnak, hogy azért mégis jobb azoknak az embereknek, akik úgy tudják, hogy Isten kizárólag csak az ő Istenük. Akik úgy vélik, hogy Isten csak őket választotta, csak őmellettük áll, csak őket segíti. Milyen könnyű volt Dávid királynak az Ótestamentum idején a sok győzedelmes csatát megvívni, hisz Isten pártját fogta. Megmondta, hogy mikor induljon harcba és mikor ne. Ilyenformán kifizetődő volt neki - ahogy mondani szokás - Istenben hinni. Amikor így gondolkozunk, figyelmen kívül hagyjuk azt, hogy Dávid nem sajátította ki magának az Istent, mert nagyon jól tudta, hogy Isten nemcsak neki, hanem másoknak is Istene. Még azoknak is, akik történetesen ellenséggéppen állanak vele szemben. Mert egyedül Isten az Isten. Isten azért az egyetlen, mert egyedül ő van mindenek fölött, mert egyedül ő marad változatlan és rendíthetetlen mindörökké. Éppen ezért Istene ő nemcsak nekünk, hanem minden embernek. Isten kivétel nélkül mindenki felett Úr.

Istennek ez az egyedüli volta azt mutatja, hogy mi nem lehetünk senki máséi, csak az övé. Neki köszönhetjük létünket, teljes önmagunkat. Egyedül tőle vagyunk, és ebből érthetjük meg azt, hogy ő senkivel szemben nem viselkedik gyűlölettel. Isten gyűlöli a gonoszsgot, gyűlöli a bűnt, de nem gyűlöli az embert, az ő gyermekét, akit ő teremtett a világra.

Igaz, Jeremiás próféta egy helyen arról beszél, hogy Isten belefáradt a szánakozásba, mert a nép visszaélt a türelmével, hűségével és szeretetével. De amikor Jeremiás erről prófétált, akkor sem azt hirdette, hogy Isten meggyűlölte az embert, hanem azt, hogy szeretetével elmegy egészen odáig, ahol megnevelheti, a maga céljára átalakíthatja és a népévé teheti őket. Pontosan ezért mondhatta volt Mózes azt, hogy még egyetlen Isten sem próbálkozott azzal, hogy népet válasszon magának, csak egyedül az igaz Isten vállalkozott erre. De végül is nem azért választott népet magának, hogy azt uralkodó nemzetként mások fölé helyezze, hanem azért, hogy ránevelje őket a maga isteni munkájának a végzésére ezen a világon! Ábrahámot elhívta Isten. A próféták úgy emlegetik, hogy Ábrahám ezért lett az Isten barátja és a választott nép ősatya. De ez az elhívás és a belőle fakadó barátság nem azt jelentette, hogy most Ábrahám összefog az Istennel és az ő segítségével mások fölébe kerekedik, hogy a maga ügyét mindenki ellenében előbbre juttatja és mindenkivel szemben érvényesíti hatalmát, hanem azt jelentette, hogy ennek az egyetlen Istennek a munkatársává lett s most éppen ott kell végeznie a legjobb odaadással és becsülettel szolgálatát, ahová őt Isten

állította. Ábrahámnak a többi emberek, a többi népek között azért kell szolgálnia, hogy nyilvánvalóvá váljék, nincsen más isten Istenen kívül. Egyedül ő az Isten.

A választott nép azért kért királyt magának, hogy ne legyen más, mint a körülötte lakó népek, hisz azok mindenikének volt királya. Egyforma akart lenni a környező népekkel. Nem gondolt arra, hogy ezzel visszautasítja az Istentől kapott megbecsülést és a szolgálatra való elhívást. Isten pedig beleegyezett, mert tudta, hogy be fogják látni a tévedésüket. Izraelnek nem földi királyra és nem uralkodóra van szüksége, hanem egyedül Istenre, akinek köszönhetik létüket, aki egyedül Isten, aki rendkívüli szolgálatra méltóztatja őket. Ez a kitüntetés Isten szent nevének a szolgálatára szerte a világon az emberek között. Ebben a szolgálatban kell nekünk is megállanunk a helyünket, mert erre kötelez az Úr, aki egyedül Isten.

A továbbiakban arról beszél az Ige, hogy Jézus Krisztus az egyetlen közbenjáró Isten és az emberek között. A közbenjáróról azért van szó, mert az ember részéről megoldhatatlan a bűn kérdése. Mi nem tudjuk rendezni a viszonyunkat Istennel. Isten igazságossága ugyanis nem változik, s ennek megfelelően az elkövetett bűnt nem hagyja büntetés nélkül. Mi emberek pedig egyszerűen nem tudjuk elhordozni az Isten büntetését, hisz az a mi megsemmisülésünkkel, a mi elkárhozásunkkal jár. Ezért nincs megoldás a mi részünkről. Ha pedig mi nem vagyunk képesek semmilyen megoldást sem találni, akkor megadja azt az Isten. Ez a tőle jövő megoldás az, hogy Jézus Krisztus az egyetlen Közbenjáró Isten és az emberek között.

Közbenjárónak nevezték abban az időben, mikor Pál megfogalmazta levelét, azt az embert, aki egységes véleményt akart kialakítani két olyan csoport között, akik szemben álltak egymással. Tehát úgy kellett munkálkodnia, olyan jól kellett forgolódnia, hogy el tudja simítani az ellentéteket és az összeegyeztethetetlennek látszó véleményeket egyeztetni tudja s az ellenségeskedésből tudjon jó eredményt kihozni úgy, hogy előbbre vigye a közösség ügyét. Ez volt a közbenjáró, aki megoldotta a vitás kérdéseket, melyeket sem az egyik, sem a másik fél nem tudott megoldani.

Amikor József Egyiptomban rágalmazás miatt börtönbe került s ott együtt volt a fáraó pohárnokával és sőtömesterével és megfejtette álmukat, akkor az álom beteljesedésénél megkérte a főpohárnokot, hogy ne feledkezék meg róla és mondjon majd egy jó szót az érdekében. Ekkor tulajdonképpen arra kérte fel, hogy legyen neki a közbenjárója. És valóban azzá is lett.

A hamis bíró példázatában nagyon világosan látszik, hogy mennyire nehéz, szinte lehetetlen közbenjáró nélkül megszereznie az embernek az igazságot. A hamis bíró nem szolgáltatott igazságot az özvegyasszonynak, s neki pedig nem volt senkije, aki közbenjárt volna az érdekében. Ezért kellett a szegény özvegynek annyit és olyan sokáig járnia a hamis bíró nyakára, míg az végre beleunt és igazságosan elrendezte az ügyét.

Az Apostolok Cselelkedeteiről írott könyv tudósít az apostoli konventről, az első ökumenikus zsinatról, amely a keresztyén egyház olyan nagygyűlése volt, ahová összegyűltek az egyház vezetői, hogy megtárgyalják a megoldandó kérdéseket. Akkor a legnehezebb kérdésnek az látszott, hogy a Jeruzsálemben és a Palesztinában élő keresztyének ragaszkodtak az Ótestamentum vallási előírásaihoz, az idegen földön és messzi országokban élők pedig nem. Pál apostolék ráadásul nem is követelték az idegenektől az ótestamentumi előírások betartását. Igen ám, de a két véleményt nem lehetett összeegyeztetni, és már féltő volt, hogy emiatt részekre szakad az egyház, Jézus Krisztusnak a teste. Azonban előállott Péter, és közbenjáró lett ebben az ügyben. Szót emelt nemcsak a júdeai keresztyének mellett, hanem az idegenek mellett is, és azt ajánlotta, hogy a két fél maradjon meg a maga szokásai mellett, csak arra vigyázzanak, hogy egymást ne botránkoztassák meg. Azért rendeződött el akkor az a nehéz vitás kérdés, mert támadt egy közbenjáró a kérdés megoldására.

És így rendeződött el a bűn vitás kérdése is, egyszerűen azért, mert Isten közbenjárót adott a Jézus Krisztusban. Megoldotta a megoldhatatlannak látszó kérdést Isten és miközöttünk, mert magára vállalta keresztha-

lálával Isten büntetését azért, hogy felmentsen minket az elviselhetetlen büntetés terhe alól.

Az Ige szerint nincs több ilyen közbenjáró, csak egyedül Jézus Krisztus. Egyedül ő, aki testté lett karácsonykor, aki szenvedett és meghalt nagy-pénteken, aki húsvétkor feltámadt és felmenve a mennyekbe, most sem szűnik meg érettünk szót emelni Istennél. Érettünk az Isten előtti könyörgésével most is szüntelenül közbenjár! Így tanítja Káténk is.

Mi is megpróbálunk közbenjárni Istennél a mi imádságainkkal és könyör-géseinkkel. De ezeket mi csupán a Jézus Krisztusra hivatkozva, az ő nevé-ben mondhatjuk el, hisz ő az egyetlen közbenjáró Isten és az emberek között; hisz egyedül csak ő tudott és tud szót emelni a mi érdekünkben Isten előtt a maga áldozatával, a maga egyetlen hathatós közbenjárásával. Csak ő volt képes megtenni azt, hogy Isten igazságának eleget tegyen. Mi emberek nem tudtuk volna megtenni azt. Ezért mondja az Ige, hogy ő önmagát adta váltsá-gul mindenekért. Nemcsak érettünk, hanem mindenekért. Vagyis rajtunk kívül minden emberért. Az ő váltsága lett annak tanúbizonysága, hogy Isten elfogadta közbenjárását és megbékült az emberrel. Ezzel a közbenjárással lettünk mi is Isten elkötelezettjei az ő dicsőségének szolgálatára.

Még azt mondja nekünk az Ige, hogy Jézus Krisztus váltságmunkája arra késztet minket, hogy ne mondjunk le egyetlen emberről sem. Mi ugyanis hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy "leírjunk" embereket. Osztályozzuk őket, külön-féleképpen rangsoroljuk, értékeljük, és aztán lemondunk róluk. Mert azt mondjuk, hogy vannak, akikkel nem is érdemes foglalkozni. Miközben nem vállalunk az ilyen leírandó emberekkel semmilyen közösséget, egyszerűen arról feledkezünk meg, hogy ők is pontosan olyan gyermekei az Istennek, mint mi, hogy Jézus Krisztus érettük is éppen úgy közbenjár, mint érettünk. Jézus közbenjárása annak tanúbizonysága, hogy Isten azokkal is megbékült, akiket mi egyszerűen le szoktunk írni.

Jézus Krisztus önmagát adta váltsá-gul mindenekért, mint hú tanúbizonyság a maga idejében! Nagycsütörtök éjszakáján, amikor Júdás vezetésével elfog-ták Jézust, akkor kérte a katonákat és a főpapok szolgáit, hogy a tanítvá-nyait ne bántsák. És valóban egynek sem esett bántódása. De Jézus ezt nemcsak a tanítványaiért tette, hanem mindenkiért, még az ellenségeiért is! A kereszten így imádkozott Istenhez: Atyám, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekesznek. A belőle gúnyt űző népért imádkozott, azokért az emberekért imádkozott, akik Isten munkáját észre nem veszik, akik elégedetlenkednek és lázongó emberek, akik csak bűnnel a szívükben gyűlölködni tudnak. Jézus érettük imádkozott! Mert ő kivétel nélkül minden egyes emberért vitte végbe önmaga feláldozását, éspedig azért, hogy Istent megbékéltesse velünk.

Ez pedig kötelez minket! Éppen úgy kötelez, mint ahogy István vértanút kötelezte, amikor bosszútól lihegve rárontottak azok, akik tulajdonképpen nem is ismerték őt. Akkor Krisztus követéséhez méltóan imádkozott: Atyám, ne tulajdonítsd nekik ezt a bűnt! Így kötelez minket is Jézus Krisztus közbenjárása arra, hogy ismeretessé tegyük Istennek a szeretetét ezen a földön. Pál apostol ezért értette úgy Jézus közbenjárását, hogy az arra a római katonára is vonatkozik, aki őt rabként tartja fogva és láncok között őrzi. A második világháború idején, az elhurcolások, a deportálások korában a református egyház nem hősieskedésből, nem elismerésért, hanem a Krisztus iránti alázatos engedelmségből és közbenjárásából következő háládatos elkötelezettségből igyekezett megmenteni embereket, hogy ne essenek áldoza-tául az értelmetlen hatalmi dühöngésnek. Csupán azért, mert erre kötelezte őt Krisztus közbenjárása annak az Istennek a részéről, aki valóban csak egyedül Isten!

Isten mai Igéje alapján ez az elkötelezettség a mi feladatunk. Isten számon fogja kérni majd tőlünk, hogy mi megpróbáltuk-e úgy szeretni ember-társainkat, mint magunkat, egyszerűen azért, mert Isten érettünk közbenjá-róvá tette Jézus Krisztust a maga idejében. Ámen.

Isten hollói

Alapige: 1Királyok 17,1-6

Bibliaolvasás: János 6,47-51

Most, az új kenyérért való hálaadás ünnepén azért jöttünk Istenhez, hogy megköszönjük neki az ő kegyelmét, az évről évre megújuló kenyeret a mi asztalunkon.

Amikor kimondjuk ezt a szót, hogy kenyér, a lelkünket átlengi valami békés nyugalom, áhítatos csend, szinte érezzük, hogy valóban Isten teszi asztalunkra a kenyeret.

Mégis valahogy megszoktuk már ezt a mindennapi kenyeret. Különösen mi városi emberek, akik bemegyünk az üzletbe és bármikor vehetünk belőle. Nem úgy vagyunk, mint a falusi ember, aki elveti a magot, akinek összeszorul a szíve, amikor jön a jégeső, amikor jön az árvíz; aki hálát ad Istennek, amikor süt a nap; aki aggódik, hogy ne legyen szárazság, majd tenyerébe veszi az aranylő búzakaiaszt és látja az Úr Isten csodát tevő jóságát, ahogy ízetlen, alaktalan fekete földből búzát ad és fehér kenyeret tesz az asztalunkra az ő kegyelméből.

Mi már hálátlanul nagyon megszoktuk ezt a kenyeret. Már csak akkor tudnánk méltányolni igazán, hogyha egyszer nem lenne!

Valahogy úgy vagyunk a kenyérral és a kenyérért való hálaadással, mint a szeretteinkkel. Nem tudjuk őket eléggé megköszönni Istennek, alig-alig adunk hálát értük. Aztán mikor meghaltak, mikor nincsenek velünk, akkor szorítja össze szívünket a fájdalom, akkor döbbenünk rá: mit is jelentett egy édesanya vagy egy élettárs, aki közel volt szívünkhöz.

Mai Igénk az új kenyérért való hálaadás napján egy olyan időről beszél nekünk, amikor nem volt kenyér.

Isten üzen Tesbites Illés által, hogy évekig nem lesz kenyér. Illésnek az volt az egyedüli reménye az üzenet átadásakor, és akkor is, amikor Akháb király üldözte őt ezért az üzenetért, hogy ezt Isten mondta. És hogyha ezt Isten mondta, akkor Isten tudja, hogy ezt miért mondja, és gondja lesz reá. Illés neve azt jelenti: Istenem az Úr. Az én Istenem az Úr. Nem úgy általában van egy Isten, hanem ez az Isten az enyém, az én irgalmas, szerető édes Atyám, és akármire megyek, akármilyen lesz velem, ez az Isten gondomat viseli.

Vajon a te neved is az a lelked mélyén, hogy "Istenem az Úr", hogy konfirmáltam és megfogadtam neki, hogy hűséges leszek hozzá mindhalálig? Érzem-e, hogy a kezében tartja életemet?

Ez az Isten szólt akkor Illéshez, és ez az Isten mondja nekünk: "Menj el innét, és menj napkelet felé!"

Sokszor küld bennünket is a mi Istenünk. Sokszor érezzük, hogy benne élünk egy-egy bűnben. Most úrvacsoravétel előtt is meg kell éreznünk, hogy milyen bűnről mondja nekünk az Isten: menj el innét, hagyd itt ezt a területet. Menj el innét, menj a gyűlöletből a szeretetbe; menj el innét, menj az önzésből az önzetlenségbe. Menj el innen!

Sokszor olyan nehéz elmenni!

De sokszor küld Isten szép utakra is. Küldi az ifjakat, talán egy házasságba; küld bennünket is, talán egy örömbe; menj el innen a bánathól, az aggodalomból, a küzdelemből. Nézd, készítettem számodra szép, csendes életszigeteket!

Ilyenkor boldogan indulunk.

És Isten sokszor küld nehéz helyekre is bennünket: menj el innen, menj el a betegségebe, menj el a kórházba, menj el a gondba, a félelembe. Sokszor nem akarunk menni, de szól az Isten parancsa, és nekünk mennünk

kell. Szinte kapaszkodnánk ajtóba, asztalba, székbe, hogy maradjak még, hogy itt legyek még, de Isten int, és nekem indulnom kell.

Hányszor kellett így belemenjünk az életünknek egy-egy nagy fájdalmába, hányszor kellett így elhagynunk otthont, egészséget, békességet és szeretetet.

Kiáltott a szívünk: ne még, Istenem, hagyjál még, maradjak még; de Isten intett: menj! És menni kellett! De minden útra adott valami ajándékot.

Illésnek is adott Isten egy ígéretet erre az útra. Ez az ígéret így szól: "Menj el innét, és menj napkelet felé, és rejtezzél el Kérit patakja mellett, mely a Jordán felé folyik. És a patakából lesz neked italoed, a hollóknak pedig megparancsoltam, hogy tápláljanak téged!"

Illésnek rá kellett bíznia magát a hollókra! Képtelen dolog, hogy valaki a hollókra bízza magát!

Isten sokszor ilyen képtelen dolgokra bízza az életünket!

Isten sokszor ilyen kicsi biztosítékokat ad!

A Szentírást olvasó emberek tudják, hogy Mózesnek, amikor ki kellett szabadítania népét a fáraó uralma alól, Isten csak egy pálcát adott. Semmi többet, de Mózes tudta, hogy e pálcá mögött ott van Isten.

Isten, amikor Elizeust elhívta prófétájának, egy palástot adott csak neki, de Elizeus tudta, mikor megérintette vele a Jordán vizét, hogy az ketté fog válni, mert a palást mögött ott van Isten.

Jézus Krisztus reábizta Pétert azon a viharos éjszakán a vizekre, és azt mondta: hagyd ott a hajót, jöjj hozzám! És Péter, amíg hitt, tudott a vizeken járni, mert tudta, hogy a vizek felett ott van Isten!

Isten nekünk sem ad nagyobb biztosítékokat. Küldi az úrvacsora kenyérért és borát, és azt mondja: bízd erre az életedet. De mi tudjuk, hogy a megtört kenyér mögött ott van az Isten Fia, az a Jézus Krisztus, aki minket szeretett és szeret, s mi reábizhatjuk üdvösségünket arra a darab kenyérre, amit Jézus ad nekünk.

Sokszor így bízunk életünket gondjainkban Jézusnak arra a szavára, amit kimondott felettünk megkeresztelésünk idején: "És én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig." Egy mondatra bízunk magunkat, de tudjuk, hogy e mögött a mondat mögött ott van Isten.

Egyszer majd így fogjuk rábízni magunkat is a halál fekete hollójára, de tudni fogjuk, hogy a halál fölött is ott van Isten, aki átvisz bennünket az örök életbe.

A hitnek éppen az az ereje, hogy Illés rá meri bízni magát a hollókra. Hogy merd rábízni magát a gondnak, betegségnek, bánatnak fekete hollóra, és tudd, hogy ott van mögöttük Isten, aki a hollókon keresztül is tudja táplálni, őrizni életedet.

Elmegy Illés a Kérit pataka mellé. A Kérit pataka egy jelentéktelen kicsi patak, nem is volt benne mindig víz, száraz időben elapadt, mint most, történetünk idején. Ott kell elrejtőzködnie Illésnek, ott fogja betakarni és megőrizni Isten kegyelme.

Lehet, hogy szívesebben ment volna egy városba, egy nagy folyó mellé, olyan helyre, ahol gyümölcsfák is vannak, de oda kellett mennie a Kérit patakának sziklás medrébe, ahol csak tóvisbokrok nőttek. Mégis tudta, hogy ott fogja megkeresni és megtalálni Isten.

Minden bezáródott mögöttem! Bezáródtak a fényes paloták, a király kegye, jóindulata, az emberek hűsége. Semmi sem volt körülöttem, csak a sziklák és valahol a sziklákon túl a hollók meg Akháb király, aki halálra keresi. Amikor minden bezáródott mögöttem, akkor megnyílt az ég, és egy fekete hollón keresztül Isten asztalt terített neki, húst és kenyeret adott.

Tapasztald-e ezt életedben? Hogyha majd egyszer ilyen helyzetbe kerülsz, ha majd egyszer bezáródik minden mögöttem és nem lesz sem emberi szeretet, sem hűség, ami kitartson melletted, ha majd egyszer talán mindenkit elveszítesz és úgy érzed, hogy nincs más, csak gondsziklák és fájdalomvölgyek, és nem lesz már számodra többé terített asztal, gondoldj majd Illésre és az ő hollóra. Istennek mindig van számodra készített terített asztala, melyet akkor fog elédbe tenni, amikor nem is gondold.

Lehet, hogy a szeretet terített asztalai záródtak be mögötted; lehet hogy a jóság terített asztalai fogyatkoztak el körülötted. Lehet, hogy úgy érzed, hogy már nem szeretnek téged, de ilyenkor megtapasztalod a hitben: Istennek mindig van szeretettel terített asztala számodra, és mindig van kenyere is számodra.

Különösek Isten kenyérhezó hollói!

Az egyik misszionáriusról olvastam, hogy akkor határozta el, hogy lelkipásztor lesz, amikor szegény földműves szüleivel együtt kint dolgoztak a mezőn, fáradtan húzták az igát estig, s csak az édesanyjuk tudta, hogy nincs otthon sem kenyér, sem egy falat étel és senki sincs, aki adjon nekik. Csak az édesanyja mondta el később, hogy amíg azzal hitegette a gyermekeket, hogy majd otthon esznek, egész nap azért imádkozott, hogy Isten adjon valahogy vacsorát. Amikor hazamentek, akkor nagy összeg pénzt találtak a postaládában ezzel a névtelen cédulával: "Valaki hozta, aki úgy érezte, hogy ide küldte Isten."

Vannak Istennek ilyen hollói! Névtelen hollók. Elküldi őket másokhoz, hogy legyen kenyér. Isten azt akarja, hogy mi is ilyen hollók legyünk!

Szebb lett volna emberi szemmel nézve, hogyha galambok táplálták volna Illést. De nem, a hollók táplálták! És ez azt jelenti, hogy te ne csak a galambokban bízzál. Istennek hatalma van a fekete hollókon keresztül is táplálni téged, kenyérral is és szeretettel is, a gond hollóin, a fájdalom hollóin, de az ellenségek hollóin keresztül is. Ha Isten úgy akarja, egyszer kinyílik az ajtó, és akire nem gondoltam, az fog segíteni rajtam.

És Isten azt akarja, hogy mi is az ő hollói legyünk!

Milyen jó, hogy Illésnek a hollók által küldött táplálékot Isten. Ha a galambok, a tisztaságot, a békességet és a szentséget jelző galambok által küldött volna segítséget Isten, akkor minket sohasem használhatna fel, hisz mi nem vagyunk Isten galambjai és így nem vihetnénk sem kenyeret, sem szeretetet senkinek sem.

Milyen jó, hogy a hollókat használta fel Isten!

Ez azt jelenti, hogy felhasználhat téged is és engem is.

Nem tudunk mi galambok lenni, megbántjuk sokszor egymást is, Istent is. Nem tudunk mi galambok lenni, megtépte és megperzszelte szárnyunkat és szívünket az élet! Nem tudunk mi fehér galambok lenni, összepiszkolódtunk már és megperzszelődött a lelkünk, de akármilyen feketék, akármilyen bánatosak, akármilyen bűnösök vagyunk is, mégis lehetünk Isten hollói.

Mondhatom azt: "Én Istenem, használj fel engem is így, ahogy vagyok, fekete hollóként, gondokban vergődve, bűnösen, sötétben, hadd vigyem a te kenyeredet, a te jóságodat, a te szeretetedet. Méltóztass erre, Istenem."

És lehet! Lehet vinni sokszor fekete és bánatos szívvel is fehér békességet, fehér vigasztalást, ragyogó fehér szeretetet és fehér kenyeret mások asztalára, mások szívébe.

Milyen jó, hogy a hollókat küldte Isten!

Mehetsz te is, mehetek én is!

És tudjátok, milyen jó Isten hollójának lenni!?

Arról szól ez a régi történet, hogy Isten nemcsak megígérte, de el is küldte a hollókat.

Tudjátok, azóta úgy van, évszázadok óta úgy van, hogy szállnak az Isten hollói. Ott vannak az életek a Kérit völgyében, a maguk bűnének, könnyének, fájdalomának, szomorúságának völgyében. Szállnak Isten hollói, tépett szárnynyal, perzszelt lélekkel, fiatalok, gyermekek, öregek, özvegyek! Bekopognak egy-egy ajtón, benyítnak egy-egy szívébe, és leteszik a fehér kenyeret és a drága ragyogó szeretetet mások asztalára és mások szívébe.

És sok-sok ember megtapasztalja, hogy igaz és megismétlődhetik ez a régi történet.

Ebben a történetben bezárult a király szeretete, bezárult a földi kenyér, bezárultak a fellegek, nem hullt az eső, és amikor minden bezárult Illés körül, amikor a legszorongatóbb helyzetben volt, akkor nyitotta meg Isten gondviselését és tette le a terített asztalt eléje.

A világtörténelemben, az üdvösség történetében volt még egy másik szakadék, volt még egy másik hegy is, ahol minden bezárult.

Emlékszel-e? Ott Jézus Krisztus keresztje körül minden bezárult! Bezárult a tanítványi hűség, bezárult a szeretet bátorsága, bezárult minden jószág. Ott csak gyűlölet, káromkodás, csak töviskorona volt, ott csak ólomvégű korbács és csak gúny volt: "hogya Isten fia vagy, szállj le a keresztről, szabadítsd meg magadat!" Ott csak gyűlölet volt és fekete lelkeknek sokasága. Még az ég is besötétedett, még a fény is bezárult, és amikor az emberi jószág, szeretet és igazság is bezárult, akkor azt mondta Jézus: "Elvégeztetett!"

Ekkor azonban meghasadt a templom kárpitja és odatette Isten a bocsánat terített asztalát az egész világ elé, hogy az ő Fiáért, Jézus szenvedéséért megbocsásson nekünk és mindenkinek.

Isten ekkor adta ezt a terített asztalt!

A hollók nem is tudták!

A pribékek, a farizeusok, a fekete ruhás főpapok: a hollók nem is tudták, hogy a világ számára az élet kenyerét viszik fel a keresztfára, de Isten tudta, és megterítette számunkra akkor és ott a szeretet és a bocsánat asztalát!

Ez az asztal, amihez most járulunk, erre emlékeztet. Ezért ezen az asztalon nemcsak földi kenyér, hanem a mennyei kenyér, a mennyei szeretet és a mennyei bocsánat vár most reánk. Ámen.

Gáspár András

Áron is megvegyétek...

Alapige: Efézus 5,15-17

Bibliaolvasás: Máté 25,1-12

A mai Ige egy figyelmeztetéssel kezdődik: "meglássátok annak okáért". E régies kifejezést ma így használjuk: "jól vigyázzatok"! Mennyire ismerős a szó: vigyázzatok! Benne van a bajoktól és a veszedelmektől való óvás. Számatalan helyre írják ki e szót, és ezt azért teszik, hogy figyeljen fel rá az ember és ne kerüljön életveszedelembé. Gyárakban, üzemekben, háztömbök építésénél, vasúti átjáróknál, úttestek jelzőtábláin mind-mind ez a felkiáltójeles szó ötlük szemünk elé: vigyázat, vigyázzatok! E figyelmeztetés mindenekelőtt az emberi életet akarja óvni.

A Szentírásban is megszámlálhatatlan helyen találkozunk vele. "Azért igen vigyázzatok - mondja Isten Józsuének -, ha bementek arra a földre ... mindent ama törvény szerint cselekedjél ... attól se jobbra, se balra el ne hajolj, hogy jó szerencsés lehess mindenben, amiben jársz" (Józs 1,7). "Vigyázzatok és imádkozzatok" - mondja az Úr Jézus tanítványainak. Józanok legyetek, vigyázzatok, mert a ti ellenségeitek, az ördög mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen - olvassuk Péter apostol leveléből. Vigyázzatok, mert nem tudjátok, mely órában jó el a ti Uratok - int bennünket a mi Urunk. Még e szószék terítójére is e figyelmeztető szóval kezdődő Ige van felírva: Vigyázzatok, álljatok meg a hitben!

Számatalanszor használjuk. Mi mondjuk másoknak, és mások mondják nekünk. Ebben benne van mind szeretésünk, mind féltésünk. Ezzel óvjuk gyermekeinket, ha otthonunkból kilépnek. Ezzel óvjuk öreg szüleinket, ha meglátogatjuk őket. Ezzel óvjuk egymást a találkozások és elválások alkalmával.

Most maga Isten mondja: "annak okáért meglássátok", azaz jól vigyázzatok, hogy miként éltek, mit tesztek, hogyan beszéltek. Jól vigyázzatok, hogy az Istentől kapott kegyelmi időt mivel töltitek el, mire használjátok fel.

Miért mondja ezeket Isten? Mert szeret! Mert azt akarja, hogy senki el ne vesszen!

"Meglássátok, hogyan éltek", azaz gondoljátok meg, hogyan éltek. Elhet-

tek úgy is, mint az az ember, aki fővényre építette a házát (Mt 7,26). Élhettek úgy is, mint az a gazdag ember, akinek bőségesen termett a földje és hálaadás helyett csúreit megnagyobbította, javait abba betakarta, és magával elégedetten, de másokról megfélekedve, öntelten szólt: tedd magadat kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél (Lk 12,16-21).

Élhetek úgy is, mint a példázatbeli öt leány, aki üres lámpással, készületlenül és hanyagul indult a vőlegény elé (Mt 25,1-12).

De ezeket az Úr Jézus ezzel a kemény szóval illette: "bolond". Hát nem bolondság, nem esztelenség a kőszikla lábánál fővényre építeni? Kihagyni a számításból a szelet, a vihart és az árvizet? Hát mi lesz velem, ha ezek az elemi erők egyszer feltámadnak s irtózatossá válnak ostromolni kezdik az én homokra épített váramat? Hát mi és ki lesz velem, ha eljön a vihar, ha elfogy egyszer az egészség, ha elfogy az erő, ha elmennek szerettem, ha nagyon egyedül maradok? A tanítványok a tomboló viharban a Mesterhez menekültek segélykiáltásukkal: Tarts meg minket, mert elveszünk! Én ismerem-e őt, ő ismer-e engem? Ismeri-e a beszédemet, a hangomat, a kiáltásomat, és én megismerem-e az ő hangját? Ha igen, akkor megdorgálja a tengert és a szelet, és mentve vagyok. És nagy csendesség lesz. De ha nem ismerem őt, ő sem ismer engem, és nem lesz sem szó, sem felelet, sem meghallgatás, csak kétségbeesett jajkiáltás az összedőlt ház romlása alatt.

Hát nem bolondság, nem esztelenség, hogy csak a megtelt csűrös házaimban gyönyörködöm s a lelkem üres? Nincs benne tiszta mag. Hát ha az éjjel, még az éjjel elkésik az én lelkemet. "Adj számot a te sáfárságodról!" Van-e a lelkemben olyan sok esztendőre eltett javaim, vagy csak az itt maradó csűrökre tudok mutatni: nézd, Uram, ezt gyűjtöttem, ebben gyönyörködtem? Ez mindenem?

Hát nem bolondság nekivágni üres lámpással a sötét estének? Bizonyára az öt leány üres lámpással a kezében ott ment el az olajáros háza előtt, de nem tértek be hozzá. Ó, mennyi ember jön-megy az olajáros háza előtt, kezében az üres lámpással! Sietős útjában nem áll meg, nincs ideje. Még messze van az este, még nem kell lámpást gyűjtani, mondják az ifjak, az életerős emberek. Majd később, ha alkonyodik... Akkor betérek a templomba is, törődök a lelkemmel is. Aztán a nagy lőtás-futásban egyszer csak azt veszem észre, hogy leszállt az est. "Ímhol jó a vőlegény! Jöjjetek elébe!" És akkor jön a kapkodás. Jaj, üres a lámpásom és itt az éjféli. Jön a vőlegény, és nekem, nincs mivel elébe mennem.

"Akik készen valának, bemenének övele a menyegzőbe, és bezáraték az ajtó." Az egykor ráérősek most kétségbeesve döngözték a bezárt ajtót: Uram, Uram, Uram, nyisd meg minékünk. De az ajtó nem nyílik. Csak egy elutasító hang szól: "Nem ismerlek titeket!"

Jézus csak annyit mond e három embertípusra: "bolond".

Most az Igéből olvassuk: "nem mint bolondok, hanem mint bölcssek", úgy éljétek, úgy járjatok. Vajon mi a bölcsesség útja? "Ha beveszed az én beszédeimet, és az én parancsolataimat elrejtéd magadnál, ... igen, ha a bölcsességért kiáltasz, az értelemért a te szótát felemeled, ha keresed azt, mint az ezüstöt, és mint a kincseket kutatod azt, ... akkor az Istennek ismeretere jutsz, mert az Úr ád bölcsességet" (Péld 2,1-5).

Bölcsen és értelmesen élni azt jelenti, hogy felhasználom az Úrtól kapott kegyelmi időt. De nem akarhogy, hanem az ő akarata szerint. Élnem kell a tőle kapott alkalmakkal, "amíg tart a ma", éppen az én mai napom. Ezért írja az apostol: "áron is megvegyétek az alkalmatosságot..." Mindent a maga helyén, a maga idejében tegyetek és mondjatok. Vajon megtettem-e, vajon jól kihasználtam-e az alkalmas időt? Mindennek rendelt ideje van - mondja a bibliai prédikátor. Rendelt ideje van a születésnek, a meghalásnak, az ültetésnek, a kiszaggatásnak, a hallgatásnak és a szólásnak, a sírásnak és a nevetésnek.

Nekem is, de bizonyára nektek is vannak szomorú tapasztalataink arról, hogy mit jelent egy-egy alkalmas elmulasztani. Vannak örökre elszalasztott lehetőségek, kihagyások. Csak akkor ébredünk valaminek az elmulasztására, amikor az visszahozhatatlanul integet felénk a távolból. Egy-egy elmulaszt-

tott alkalom sokszor fájó érzéssel, sokszor egy egész életre kiható lelkiismeret-furdalással tölt el. Egyik barátom hirtelen beteg lett, kórházba szállították, ahonnan üzent, hogy nagyon szeretne velem beszélni. Nem indultam azonnal egyéb dolgaim miatt. Mire sor került volna a látogatásra, már nem volt kivel beszélnem. Halott volt. Fájdalmas érzéssel vádolom magam, valahányszor visszagondolok az esetre. Miért is nem indultam idejében?

Sokszor halljuk falusi gyülekezetek temetőiben, amint a gyászolók a sírba leeresztett koporsó után zokogják: édesanyám, bocsásson meg, ha rossz voltam! Megvallom, engem nem mindig hat meg a "néma" koporsó felé kiáltott jajszó. Amíg elárvultan éldegélt a "most" síró gyermekek édesanyja, a szükség gyöngé pálcájára támaszkodva, addig ők sehol sem voltak. Magukhoz azért nem vették, mert "nem neki való a hatodik emelet". Aztán a temetés után állítanak egy sírkövet, és napirendre térnek "nyugodt lelkiismeretükkel", mert a kőre írva van: "Állították szerető szívű gyermekei."

Márványlapokkal és megtévesztő sírfeliratokkal a lelketem nem tudom megnyugtanni. Tegyek mindent a maga idejében, mert a tegnapi napot már nem tudom visszahozni. A mentő kezét addig kell valaki felé nyújtanom, amíg van, aki megfogja azt.

Jól vigyázz - mondja Isten -, hogyan élsz és hogyan használod fel az alkalmakat! Tégy és mondj mindent a maga idejében. Tanulj az Úr Jézustól. Ő mindent a maga idejében cselekedett. Amikor Jairus a lábai elé esett s csak annyit tudott mondani: "az én leányom halálán van; jer, vedd reá kezedet, hogy éljen", akkor az Úr Jézus nem mondja neki: holnap elmegyek, ma még a sokasághoz szólok; ő semmit sem mond, hanem "késedelem nélkül cselekszik".

Ötezer ember hallgatja a szavát, amikor már alkonyodni kezd, s a tanítványok nyugtalanok: Mester, bocsásd el őket, mert nincs mit enniük. És Jézus nem küldi el őket a közeli falvakba, hanem kezébe veszi az öt kenyeret és megelégtíti a sokaságot. Nem azt mondja, hogy majd holnap lesz kenyeretek, hanem még ma megadja azt.

Az irgalmas szamaritánus nem azért áll meg a kifosztott és megsebesített ember mellett, hogy türelemre intse: majd mikor sietős utamból visszatérek, ha még itt leszel és életben leszel, akkor segítek. Addig légy veszteg. A szamaritánus nem beszél, nem ígérget, nem áztat, hanem késedelem nélkül lehajol és segít. Neki ezt nem holnap, neki ezt most kell tennie! Minden perc késő lehet. Élet és halál kérdése forog kockán.

Az idejében kapott vagy adott segítség sok esetben életmentő. Adva vannak az alkalmak, csak élni kell velük úgy, hogy abból áldás fakadjon és ne legyen belőlük keserű szájíz, mardosó lelkiismeret. Nagyon meg kellene szívlelni Ady Endre Ha holtan találkozunk című versét:

Áldj meg, ha itt hagysz,
Áldj meg akkor is, ha rossz voltam,
Nem nézhetünk egymás szemébe majd egykor holtan.
Fölpattant nagy halott szemeink
Kérdve világítják az éjünk,
Miért nem voltunk jók egymáshoz, amikor éltünk?

"A napok gonoszok" - halljuk az Igéből, és rögtön tudjuk azt is, hogy gonosz emberek miatt vannak a gonosz napok. E gonoszságokért fizetett drága árat Megváltó Urunk, hogy senki el ne vesszen. Ő ma is azt mondja a gonosz világban Isten megváltott gyermekeinek: "...legyetek feddhetetlenek és tiszták, Istennek szeplőtelen gyermekei, az elfordult és elvetemedett nemzetség közepette, kik között fénylenek, mint csillagok e világon" (Fil 2,15).

Végül azt mondja Isten mai Igéje: "értsétek meg, mi az Úrnak akarata". Isten reám vonatkozó akaratát egyedül az Úr Jézustól tudhatom meg. Ő azért jött, hogy ezt nekem kijelentse. Milyen sokan mentek Jézushoz megtudakolni Isten akaratát. Senkit sem utasított el. Ma kérdezzük meg mi is: Jó Mester, mit cselekedjem? Valami nincs a helyén, valami nincs a rendjén nálam. Nyugtalan, ideges kapkodás az életem. Mit cselekedjem?

És az Úr Jézus engem sem hagy válasz nélkül. Először is azt mondja: mondj le a saját akaratodról. Ne akard, hogy minden akaratod szerint történjék. Tanuld meg végre a legszebb imát: ne úgy legyen, ahogyan én akarom... És ha tovább kérdezel: Mester, mi az Atya akarata? - ő azt mondja, hogy aki látja a Fiút és hisz őbenne, annak örök élete van. Mit akar velem az én Uram, kérdezd meg mindennap, és ő megmondja neked.

Nem rak reád elbírhatatlan terheket, nem bíz reád megoldhatatlan feladatokat. Az ő akarata az, hogy légy az ő keze: áldj, simogass, könnyeket töröld, sebeket kötözz. Az ő akarata az, hogy légy az ő lába: indulj el végre mások felé. Nem kell messze menned. Kis családi körödön túl itt van ez a református gyülekezet, ahová tartozol. Vannak benne reád váró lelkek. Ha hullott egypár mag a lelkedbe, úgy gyógyírként, vigasztalásként vidd el nekik. Keresd meg az életuntakat, e gonosz világból kiábrándultakat, a reményvesztetteket és csalódottakat. Másokat vigasztalva te magad is megvigasztalódsz; másokat erősítve te magad is megerősödsz; másokba reményt öntve te magad is több reményhez jutsz. Az ő akarata az, hogy légy az ő szeme: lásd meg azokat, akiket más nem vesz észre. Menj és légy az ő szava, és mondd az embereknek: éljetekek bölcsen, értelmesen, békésen, emberségesen, megváltott emberhez méltóan.

Ragadjatok meg ezért minden jó alkalmat, amíg tart a MA. Ámen.

Kovács L. Attila

Belszár vacsoráján

Alapige: Dániel 5,22-25

Bibliaalvasás: Dániel 5,1-30

Minden nép történetében voltak és vannak nemcsak örvendetes, diadalmas események, hanem keserűséget, sok szenvedést és megaláztatást hordozó évtizedek, sőt évszázadok is. Egyetlen népről sem jegyezték fel azonban annyira megaláztatást, amennyit a zsidó nép történetéből ismerünk. Az egyiptomi fogságtól kezdve a babiloni fogságon, a nagy zsidó háborún, Jeruzsálem földig rombolásán s az azt követő zsidóüldözések sorozatán keresztül egészen a 20. századi koncentrációs táborokig tele van a történelem a zsidó nép elleni embertelen magatartás eseményeivel. Arról a zsidó népről van szó, amely Isten választott népe. A választott nép történelmének keresztül Istennek mondanivalója volt és mondanivalója van ma is az egész emberiséghez. Évezredek keresztül ezt a választott népet gyalázták olyan csúnyán a többi népek.

Mai Igénkkel kapcsolatban fel kell idéznünk emlékezetünkben egy általunk alig ismert elnyomás történetét. Kevésbé ismerjük, mert ez a történet mintegy el van rejtve a Szentírás lapjai között, hogy az idegenek, a kívülállók ne vehessék azt észre.

A babiloni fogságból való hazatérés után a zsidó népnek egyre többet kellett szenvednie idegen, pogány uralkodók zsarnokoskodása miatt. Hol a perzsák, hol a szírek, hol az egyiptomiak, majd a rómaiak igázták le ezt a népet. A Krisztus előtti 2. évszázadban egy rendkívül kegyetlen uralkodó, IV. Antiokhosz Epiphanész személyesen beavatkozott a választott nép életébe. Elkobozta a jeruzsálemi templom féltve őrzött kincseit és szentnek tartott kezszereit, s azokat a királyi kincstár tulajdonává tette. A templom kezszereivel mulatott és züllött a pogány királyi udvar. Ugyanakkor megtiltotta a zsidó vallás gyakorlását. A hívő embereknek egyik napról a másikra nem volt szabad többet hinniük az igaz Istenben. Királyi törvény tiltotta ezt, s aki nem engedelmeskedett, azt kegyetlenül megbüntették. Azt halállal sújtották. De még ez sem volt elég a pogány zsarnoknak! Az évezredek óta egy Istenben hívő zsidó népet erőszakkal

kényszerítette a pogány istenek tiszteletére. Zeusz-szobrot és más hasonló bálványokat állíttatott fel a jeruzsálemi szent templomba. De ekkor betelt a pohár! A hithű zsidók kétségbeestek. Nem tudták lenyelni a történeteket. Mindezt hogyan engedheti az Isten? - kérdezték. Miért engedi, hogy csúfot üzzenek belőle? Miért nem sújt már egyszer le Isten haragja ezekre az Istent káromló és embert gyalázó gonoszokra? Vagy talán választott népét hagyta volna el az Isten? Vagy nincs is Isten? Egyesek a kétségbeesés terhe alatt összeroppantak. Mások pedig bosszúra készülődtek.

Ekkor látott napvilágot a Dániel próféta könyve. Ennek a próféta üzenetnek, ennek a próféta ígéretésnek minden Istenben hívó emberhez el kell jutnia. Még akkor, az akkori nehéz megpróbáltatások idején. A próféta zseniális ötlete támadt. Nyilván a Szentlélek Isten munkálkodott benne. 300-400 évvel régebbi történelmükből, a babiloni fogság idejéből keresett hasonló eseményeket, s azokat írta le. Nyilván nem a történelmi hitelesség vezette, hisz ez az eseménysor már megíratott a Szentírás más helyén. Hanem úgy formálta és úgy írta le ezeket a jól ismert történeteket, hogy abból minden istenfélő ember megértse: itt tulajdonképpen nem a babiloni fogságról van szó, hanem a mostani helyzetről; nem Nabukodonozorról és Belsazárról, hanem IV. Antiokhosz Epiphanészról és társairól van szó. De az elnyomó, zsarnok uralkodóknak nem volt szabad erre rájönnie, a "cenzúráknak" nem volt szabad megértenie, mert akkor Isten üzenete nem juthatott volna el a választott nép egyetlen fiához sem.

Íme a hasonló történet. A pogány király, Belsazár, a hírhedt Nabukodonozor fia, nagy vendégséget rendezett. Ezer embert hívott meg a mulatságra, s ezen túlmenően az ágyasait is. Sok bort pusztítottak el. Megrészegedtek. S akkor Belsazár előhozatta a jeruzsálemi templomból elrabolt arany- és ezüstedényeket. Azokkal dőzsöltek tovább, miközben az arany-, ezüst- és kőbálványokat kezdték magasztalni. Csúfolták Isten házával. Gúnyt űztek a kegyszerekből. Gúnyolódtak Istennel magával is. Az Isten nyila nem csapott közéjük, de megjelent egy kéz, amely valamit írt a falra. A király ezt látta, de nem tudta elolvasni az írást. Nem értette. Tanácsadói, tudósai sem tudták megfejteni. Belsazár összeroppant. Nem Istentől ijedt meg, hanem valami babonás félelem vett rajta erőt. Végül előkerült a zsidó Dániel, aki értette ezt a titokzatos írást, mert ez Istennek volt az üzenete, az utolsó figyelmeztetése. A felirat Isten ítéletét hirdette. Isten ítéletét, amely alól nem volt menekvés. Ez az ítélet bekövetkezett.

Vajon mit akart üzeni Isten meggyötört népének ezzel a különös, régi történettel?

Először is türelemre intette őket. Intette őket, hogy ne lázadozzanak, mert azzal csak vesztükbe rohannak. Az ítélet Isten dolga, és Isten bűnt büntetlenül nem hagy. Efelől bizonyosak lehetnek. Isten nem hagyja, hogy gúnyt üzzenek belőle. De Isten nemcsak ítélő, haragvó Úr, hanem kegyelmes, szerető edesatyánk is. Türeleme végtelen. Kegyelmi időt ad nekünk. Megszámlálhatatlan alkalommal figyelmeztet bennünket. Figyelmeztette Belsazárt is, nem egyszer, de sokszor. Ámde Belsazár nem okult felfuvalkodott apja sorsából sem. Isten még akkor sem mondott le róla. Belsazár további kegyelmi időt kapott. Nem akadt meg a bor a torkán akkor sem, amikor azt a templomi edényekből itta és szidalmazta az Urat. Ilyen nagy az Isten türelme és hosszútűrése! Bár Isten kegyelme végtelen - hisz még a Jézussal együtt igazságosan megfeszített bűnbánó gonosztevőnek is meg tudott bocsátani -, a kegyelmi idő azonban véges. Egyszer csak egy titokzatos pillanatban mégis bezáródik Isten országának kapuja. Az ítélet elől senki sem menekülhet el, és a gonoszok el fogják nyerni méltó büntetésüket. Isten nem fogja engedni, hogy örökké gúnyolódjanak vele. Mivel kegyelmes és jóságos, úgy tűnik, mintha azt tehetnének vele a Belsazárok, amit akarnak. De nem! Ez nem igaz. Vigasztalódj, Isten népe! Isten nem hagyott el téged. Nem költözött el tőled. Isten látja a te szenvedésedet. De neked, választott népnek is meg kell tanulnod, hogy a kiválasztottság nem jár előnyökkel, hogy a kiválasztottság nem jelent protekciót. A kiválasztottság szolgálatot jelent. Alázatosan és türelmesen kell elviselned a reád mért keresztet,

s közben valamit meg fogsz érteni abból, hogy milyen jószágos és hosszútűró az Isten. Akkor fogsz rájönni, mennyi mindent kellett Istennek eltűrnie miattad és mennyi mindent kellett megbocsátania neked.

Sokan voltak, akik ott és akkor megértették Istennek e történet által közölt mondanivalóját, türelemre intó és vigasztaló üzenetét, valamint azt, hogy Isten még ítéletét is kegyelme szolgálatába állítja. De mit kezdünk mi ezzel a történettel?

Keresztyén testvéreim! Számunkra is van mondanivalója Dániel prófétának. Nemcsak azért, mert hasonló történelmi helyzet azóta is számtalan adódott ezen a világon s a mi népünk életében is, hanem azért is, mert Istent ott is megsértik és nevét ott is káromolják, ahol egyébként tisztességesen élnek. Isten edényei beszennyeződhetnek anélkül, hogy azokat elrabolnák a Nabukodonozor-félék és a Belsazárok a dőzsölés asztalára állítanák. Isten türelmes kell hogy legyen azokkal szemben is, akik templomba járnak. A "papi" kezek sem tiszták mindig. Az úrvacsorához vezető út nyitva áll - sajnos - a Belsazárok előtt is. De melyik lelkipásztornak volna szabad kiosztani az Úr szent vacsoráját, és melyik egyháztagnak volna szabad az Úr oltárához járulnia akkor, ha Belsazárnak és az ő társainak nem volna szabad meghallaniuk a meghívást. Nincs olyan keresztyén, aki valahol és valamikor ne ült volna a Belszár asztalánál. Igen, mindannyian bűnösök vagyunk. Az ítélet napja pedig titokzatosan, mint a tolvaj, úgy jön el. Mikor a legkevésbé sejtjük. S akkor mi is meg fogunk mérteni. És egészen biztos, hogy híjával fogunk találni. Igyekezzünk hát, még mielőtt az ítélet ránk köszöntene, Jézus Krisztust hitünkkel megragadni és szívünkre ölelni. Ő az egyetlen Szabadító, az egyetlen Megváltó, aki elszenvedte helyettünk bűneink büntetését, s ha őt jól szívünkbe zártuk, akkor bűneink bármily nagyok lennének is, nem fogják ítélet felé nyomni az utolsó ítélet mérlegének serpenyőjét. Vigyázatok, nem tudhatjátok, mely órában jön el a ti Uratok!

Éppen ezért jól meggondoljátok, életeteket hogyan rendezitek be. Nemcsak a kenyér, a gazdagság, a jólét és az ún. szabadság a fontos - ezeket mind Belszár is magáénak mondhatta. De van valaki, akit az élet kenyérének, testté lett Igének nevezünk. Ez Jézus Krisztus. A boldogság, az élet titka, az igazi szabadság Nála van. Ő az egyetlen és igazán fontos számunkra. Ámen.

Kozma Zsolt

Isten dicsőségének városa

Alapige: Jelenések 21,23-25

Bibliaolvasás: Ézsaiás 60,1-11

A János látomásában megjelenő város az új Jeruzsálem, amely hatalmas kocka alakjával a tökéletességet jelzi. Ennek a kockának az éle kb. 2300 km hosszú, mint a Moszkva-Párizs távolság légvonalban. A tökéletes városnak a közepén ott áll Istennek és a Báránynak a királyi széke, s innen a középről árad ki a világosság, amely beragyogja az egész várost.

Mit jelent Isten világosságának jelenléte?

Mindenekelőtt azt, hogy a teremtés most érkezett el végcéljához. Mikor Isten először viszonyult a világhoz, akkor így szólt: legyen világosság - és lett világosság. Ezzel Isten dicsősége eljött a földre, érzékelhetővé vált nagysága, hatalma, tisztasága, megfoghatatlansága. Istennek az volt a célja, hogy ebben a világosságban az ember felismerje és elismerje őt, hogy meglássa embertársát, hogy jó és rossz között, szép és rút között, igaz és hamis között különbséget tudjon tenni. Dicsőségét mint valóságának tükröződését megjelentette a sátorban a frigyláda felett. S mikor az ember-

nek nem kellett ez a fénysugár, elküldte Fiát, aki az ő dicsőségének visszatükröződése (Zsid 1,3), akin Jánosék láthatták Isten dicsőségét mint az Atya megszülöttjének dicsőségét (Jn 1,14). Az emberek elronthatták világukat, megzavarhatták a viszonyt Istennel, összekuszálhatták az emberi kapcsolatokat, megfertőztethették a természetet, de nem semmisíthették meg ezt a történelmen áthúzódó világosságot. Legyen világosság! - ennek a célja itt, ebben a Jeruzsálemben telik be igazán - és lett világosság. A teremtésben elhangzott parancsnak előrevetülése és az eljövendő teljes fényesség visszatükröződése teszi elviselhetővé az emberi történelmet. Úgy kell nekünk nézni lelki téren a hit, a szolgálat, a szeretet, a békeesség megvalósulásaira, úgy kell tekinteni a tudomány valóban nagy, erkölcsileg is nagy eredményeire, mindarra, ami a világban szép, jó és igaz, mint amelyek a teremtés parancsa s az új Jeruzsálem végső megvalósulása között Isten világosság-akarataának tükröződése. Mivel a világosság Istentől indul ki, és mert benne éri el a célját, e kezdet és vég között minden Isten mértékével mérendő.

Mikor Isten dicsősége betölti ezt a várost, akkor nem lesz majd szükség sem a napra, sem a holdra. Nem azt mondja az Ige, hogy nem lesz nap és hold. Az, hogy lesz vagy nem lesz, az nem lényeges. Ha lesznek is, feleslegessé válnak. Ahol Isten megjelenik a maga dicsőségében, ott ő szabályozza az emberi életet. A régi ember ki volt téve az időszakok forgásának. A nap és hold a nappal és éjszaka váltakozását jelentette: az éjszakai hideget, a nappali hőséget; az évszakokét: szeszélyességükkel. A holnap bizonytalanságát. A nap és hold biztosítják a természet viszonylagos rendjét, de éppen mert az ember ebben a rendben bízik, várják meglepetések mindennap, minden hónap, minden évszak váltakozásánál. Isten világossága mellett nem lesz értelme a napnak és a holdnak, csak nappal = világosság lesz, s ez biztonságos, folyamatos életrendet jelent. A napnak és holdnak törvénye van, de elég egy kis megingás, egy borús égbolt, egy napfolt, egy holdközeli, s az ember hirtelen ki van szolgáltatva a betegségnek, a szökőárnak, a rossz hangulatnak, a viszonylagos rend felbomlása számtalan következményének. Isten lesz a rend, a stabilitás, és én csak majd ezt az egyetlen kiszolgáltatottságot fogom érezni: az Isten rendjének és törvényének való kiszolgáltatottságomat. De mivel ő állandó világosság, ezért nem lesz teher vagy szegény, hanem öröm és nyugodtság. Ha érzek valamit abból, hogy a természet törvényeinek kiszámíthatatlanságán túl is Isten kezében vagyok s nem a nap és hold határozza meg életemet, hanem maga az Úristen, akkor ennek a világosságnak egy fénynyalábjában élek már ma.

Ennek az Igének mindhárom versében alapvető gondolat, hogy a világosság a városért van, a városban lakók élvezik azt. Még a pogányok is ebben a világosságban járnak. Ez azt jelenti, hogy az embernek közvetlen élő kapcsolata lesz Istennel és a Báránnyal. Nem hitben járnak majd, hanem látásban (2Kor 5,7). Pál azt írja Timótheusnak, hogy Isten "a hozzáférhetetlen világosságban lakik, akit az emberek közül senki sem látott" (1Tim 6,16) - itt pedig még a pogányok is ebben a világosságban járnak. Mindenki itt van, hogy Ézsaiás prófétálásának értelmében egy égi lombsátor-ünnepet üljön (19,16-25). Ez két dolgot jelent. Először azt, hogy ebben a világosságban meglátjuk Isten kegyelmének arcát. Azon túl, hogy Góg és Magóg fiai az előző rész szerint megsemmisülnek (20,7-15), most Isten kegyelme ennél is nagyobbakat mutatkozik, mert magához fogadja a pogányokat is. Az Istennel való együttlét teljes örömét írja le itt János. De akik már itt és most érzik a hitben ennek az együttlétnek a boldogságát, azok valóban már most ennek a Jeruzsálemnek beírt polgárai. - De, másodszer, az együttlét emberi oldaláról is szól az Ige. Asszíriából út lesz Egyiptomba, és Izrael harmadik lesz e kettő mellett (Ézs 19,23-24). Ez a mennyei Jeruzsálem az emberi együttlét városára lesz, s mindenki egyformán közel lesz a világossághoz. Ez nem egy zsidó ég, amelyben a pogányok számára is egy vendégszobát nyit Isten, s akkor nekünk is okunk lesz elszégyellni magunkat a pápai koncentrikus körökért, félrefogott vagy bártortalan ökümenikus

lépéseinkért. De ha annak az igazi közösségnek, a végcélnek egy részletszakaszán mégis fel tudjuk mutatni az együttélés eredményeit, akkor ez azt jelenti, hogy Isten végcéljai mai életünkben is mint időhöz kötött részcélok érvényre jutnak.

A föld királyai elhozzák dicsőségüket és tisztességüket ebbe a városba, Isten elé. A pogányok és a királyok jelenléte a Sionon, Jeruzsálemben öszötvetségi kép. Ézsaiás szerint egymást hívogatva jönnek fel a népek az Úr hegyére, hogy fegyvereikből kapákat kovácsoljanak (2,2-4), s ezek nem ártanak, mert tele lesz a föld az Úr ismeretével (11,9). Jeremiás szerint Jeruzsálem az Úr királyi széke, s ehhez gyülekezik minden nemzet (3,17). Zakariás elcsodálkozik, hogy majd tíz pogány ragad meg egy zsidót, hogy vele menjen, mert "veletek van az Isten" (8,23). A dicsőség és tisztesség szó nemcsak kedveskedő ajándékot jelent, hanem a királyok hatalmi jelvényét is. Azaz mindazt a rosszat és jót, amit az emberi szellem termelt vagy szerzett, most odaviszik Isten elé. A tudomány és technika, ipar és kereskedelem, irodalom és művészet, theologia és egyház termékeit most elviszük hódolatuk és megalázkodásuk jeléül. S mikor mi majd dicsekednénk a penicillinünkkel, nem tudunk szóhoz jutni, mert ott találjuk atombombáinkat is. Mikor örömmel raknók le az első szívátültető eszközt, megdöbbenünk, mert ott találjuk a fegyvert, amellyel Martin Luther Kinget meggyilkolták. Amikor dagadó kebellet mutatnók be az ember tragédiáját, éppen akkor kapja el a láng valamelyik csúfolódó, destruktív vagy éppen pornográf, szellemtelen szellemi termék lapjait. Ökumenikus írásaink mellett ott hevernek majd a keresztes vitézek trófeái. Sokkötetes dogmatikák mellett Isten lábainál fekszik majd az "isten halott" theologia, s a tüzes próféciaák mellett egy egész sereg rossz prédikáció is.

Figyeljük meg ebben a nagy felvonulásban az önkéntességet. A földnek királyai nem görnyedt háttal és megkötözött kezekkel jelennek meg itt, mint a legyőzött ellenséges hatalom fejedelmei az ókorban, hanem tisztességüket és dicsőségüket adják át. Nem hatalmi szóval fosztja meg Isten őket attól, amit a világ művelődés- és civilizációtörténetében termeltek, hanem ők maguk adják át mint felesleges dolgokat Istennek. Szégyennel és hódolattal. Ma erre az önkéntes átadás képére előrenézni azt jelenti: felismerni, hogy amit kitermeltünk magunkból, azzal Istennek tartozunk. Ezért ma tudomány és technika, irodalom és művészet, ipar és kereskedelem, theologia és egyház ebben a tudatban, azaz ennek a felelősségben a tudatában kell hogy éljen és dolgozzék.

Amikor a föld királyai elhozzák dicsőségüket és tisztességüket, akkor ezt aktív cselekvésképpen teszik. Aldous Huxleynek a majdnem tökéletes világában az ember ampullában születik és bura alatt nő fel. Ő maga nem szolgál, neki szolgál a tudomány, amely testi és lelki elégedettségéről gondoskodik. Az ember ezen a földön elvesztheti életének célját, a szolgálatot. A mennyei Jeruzsálemben ezek a királyok nem céltalan bábok, hanem emberek, értelmes lények, életüknek az a célja, hogy Istennek szolgáljanak. Ebben a városban feleslegessé válik a nap és a hold, feleslegessé a kapu is, de Isten akkor is igényli ezt az önkéntes szolgálatot. Minden földi szolgálatban, bármilyen természetű legyen is az, ha Isten dicsőségét célozza, felismerhetem ennek a végső, mindent átadó szolgálatának egy kis darabkáját.

A mennyei Jeruzsálemnek tizenkét kapuja van. Éjszakára a város kapuit be szokták zárni. S mikor János a kapuk szárnyait keresi, nem találja, mert kapufára szükség van, de kapuszárnyra nincs. Ezt a várost nem zárják be éjszakára, mert egyszerűen nem is lesz éjszaka. Ez az állandóan nyitott Jeruzsálem a híveknek két dolgot jelent: Először azt, hogy Isten közelében szabadság van. Van ugyan egy elrekesztett világ, egy kívül maradt állapot, amit János a "tűz és kénkö tavának" nevez (20,10), de akik Isten közelében élnek, azok nem is kíváncsoznak el tőle. Szabadságuk van "kimenni" és "kinézni", de ilyen szabadságot nem óhajtanak. Akik mint pogányok kívülről közelednek Isten világossága felé, azok élhetnek ezzel a szabadsággal. Ez a nyitott kapu az 1Mózes 3,24-gyel van kapcsolatban, ahol Isten az Éden

kertjének kapuját őrzi az ember elől. Viszont itt és most van bejárás Istenhez. Az élet fájához szabad az út! Ha éreztük ebben az életben azt, hogy imádságban, igehallgatásban Krisztus által Isten elé járulhatunk, akkor Istennek és a Báránynak Jeruzsáleméből egy darabot már itt szívünkben hordozunk. De másodszor ez a kifejezés, hogy "kapui nem záratnak be nappal", az Isten közelében élők biztonságát jelenti. Nincs tehát az éjszakai rajtaütés veszélye, kívülről sem támadhat a bűn, a nyomorúság. Semmi sem verheti fel az Istennel és embertársainkkal való közösség csendjét, nyugalmát, békességét. Ha az Istennel való mostani együttlétünk alkalmában megéreztük azt, amit Pál így fogalmazott meg: ha Isten velünk, kicsoda ellenünk (Róm 8,31), akkor ennek a végső, nyitott kapus, biztonságos életnek a csíráját már most szívünkben hordozzuk.

Isten egy olyan világot teremtett, amely céltudatosan, kúpformában hegyesedik a mennyei Jeruzsálem felé. Ott Isten dicsősége világít. Hinni ma azt jelenti: tudom, hogy Isten ebben az ő dicsősége felé haladó világban valahol számon tart s ennek a számontartásnak kötelezettségében kell élnem ma, abban a tudatban, hogy majd ott is helyet biztosít nekem Fia, Jézus Krisztus által. Ámen.

László Dezső

Aratás és cséplés

Alapige: Ézsaiás 28,23-29

Bibliolvasás: Máté 9,35-38

Ismét eljött az aratás és cséplés ideje. Egyre inkább szaporodnak a keresztek és kalangyák az erdélyi völgyekben és oldalakon. Fölbúgnak a cséplőgépek, és ömlik a zsákokba az Isten áldása, a mindennapi drága kenyérhez való gabona.

Az igazi evangéliumi ember pedig ebből megtanulja az Ige igazságát: a szántás, vetés, aratás és cséplés Istennek a rendje, maga az Úr tanította arra az embert, hogy szántson, vessen, arasson és csépeljen. Igen, mert maga az Isten is szánt, vet, arat és csépel. A Bibliát ismerő ember tudja, hogy az ó- és újszövetségi írók a legszívesebben veszik az Isten titkainak ábrázolására a szántás-vetés területéről a képeket. Magának a Krisztusnak az evangéliuma tele van a mezőgazdasággal összefüggő szebbnél szebb példázatokkal. Ha ismerni akarjuk az Igét, ismernünk kell a mezőn folyó munkát, ha igazi mélységeiben akarjuk megismerni a mező életét, a legalaposabban ismernünk kell az Ige titkait.

Ma Isten éppen a szántás, vetés, cséplés tükrében akar valami nagyon fontosat üzeni a gyülekezetnek, szól a határozott figyelmeztetés: Vegyétek füleitekbe és halljátok szavam, figyeljétek és hallgassátok beszédem. Ez is a Seregek Urától származott: Ő ad csodás tanácsot és nagyságos bölcseséget.

Ahhoz, hogy a mai Igén keresztül Isten mit üzen nekünk a szántáson, vetésen és aratáson keresztül, a kulcsot az 1.Korinthusi levél harmadik részének kilencedik verse adja: Isten munkatársai vagyunk, Isten szántó-földje vagytok.

Isten szántó-földje vagytok! Rólatok, rólunk szól a mai Ige, a szántás-vetés leckéje.

Hát mindig szánt-e a szántó, hogy vessen, és barázdálja és boronálja-e földjét?

Nem mindig szánt, csak egy ideig, a szántásra jön a boronálás és a vetés.

Isten azonban nagyon sokszor szánt, minden munkája szántással kezdődik. Az ő szántó-földje pedig mi vagyunk.

Elindul az Isten ekéje. Éles vasa mélyen belevág az életünkbe, feltöri

a száraz kemény kérget, felszínre hozza azt, ami eddig alul volt; és aláfordítja azt, ami eddig felül ékeskedett. Életünknek mennyi színes vadvirága esett áldozatul ennek a szántásnak. Fölismerjük-e ebben a képben az életünk egyik leggyakoribb mozzanatát? Isten belehasít életünkbe, éles fájdalommal járja át egész valónkat, fölforgatja eddigi egész életünket, aláfordítja azt, ami fent volt és felszínre hozza azt, ami alul volt. Szántás után a virágokkal ékes mező egyhangú, éktelen csupasz földdé lesz, kietlen pusztasággá. Ó, már hányszor szántott végig az Isten ekéje a mi életünkön is. Hányszor hasította föl a szívünket, forgatta fel egész valónkat. Valahányszor Isten megítélte az életünket, mindig olyanná tett, amilyen a frissen szántott föld.

Vajon megtanultuk-e az Isten világának a rendjéből, hogy a szántás és boronálás nem céltalan és értelmetlen művelet, mivel mindez a vetés érdekében történik? Mert nem mindig szánt és boronál a szántóvető ember, nemde mikor elegyengette színét, hint fekete kőményt s szór illatos kőményt s vet sorban búzát és árpát a kijelölt földbe és tönkölyt a szélére. Értelmetlen és céltalan szenvedéseink nincsenek. Istennek minden szántó, fölforgató és elegyengető munkája azért történik, hogy értékes magvakat, Igéjének a magvait hintse el az életünkbe. Ó, amíg az Isten nem szántott végig rajtunk, a szívünk nem tudta befogadni az Ige magvait, de a szenvedésben megnyílt szív magába zárta mindazt, amit Isten hintett beléje. Isten tudja, hogy kit miért szántott föl, tépett meg a boronával. Vajon mi magunk fölismertük-e, hogy ez az Isten örök rendje?

A szántás és vetés után jön a kikelet, a mag szárba szökkenése, fölemelkedése, növekedése. Ó, hogy megértjük a szántás és vetés titkát, amikor ringatózni kezd a kalásztenger. Ha érez a növény, akkor mindenképpen akkor a legboldogabb, amikor eléri a fejlődés csúcspontját és a feje megtelik új magvakkal.

De ez sem tart soká. A kifejlődött gabonaszálnak a zöld színe átmelegy fehérbe, a fehér sárgába, a sárga aranyba. Megéri a gabonafej, és elhal a gyökér, a szár és a levél. Jön az aratás. Éles kaszák suhannak a föld fölött, szorgos kezek szedik a markot, kötik a kévét. Az aratáskor gyarapodó kereszttek temetővé teszik a mezőt. Ez az aratás régi képe. Ma elindul a kombájn, és rövid idő alatt tarlóvá válik az egész határ. Egyidejűleg kész a cséplés is.

A próféta idejében azonban külön művelet volt még a cséplés. Egykor szánkával, kerékkel, marhalábak taposásával végezték ezt a munkát. Minden növényt a maga módja szerint vertek meg, törtek össze, hogy kiadja a magvát. Mert nem cséplő szánkával csépelik a fekete kőményt és nem szekér kerekével tapodják az illatos kőményt, a fekete kőményt bottal verik ki és az illatosat pálcával, a búzát csépelik, de nem örökre cséplik azt, és bár hajtja rajta szekere kerekét és lovait, de szét nem töreti.

Életünknek, az Isten szántóföldjének milyen új titkai tárulnak fel az Isten cséplésében! Minden magot, a vetésnek az értelmét és gyümölcsét csapásokkal, verésekkel, nyomásokkal vesz ki belőlünk Isten. Minden növényt, melynek a magvát ő vetette el, megcsépel az Úr, de nem egyformán mindenkit. Mindenkit megpróbál, a legkülönbözőbb szenvedésekkel, csapásokkal, terhekkal, de senkit sem úgy, hogy el ne hordozhatná, s minden próbával együtt a kimenekedést is megadja.

Nem örökre csépel az Úr. Megvan a cséplésnek az ideje is. Ezt az időt senki el nem kerülheti, ha egyszer a maga szántóföldjévé tette őt az Isten. Tör és zúz a cséplőgép, de a magot szét nem töri. Csak kiválasztja az értéktelen polyva közül és alkalmassá teszi arra, hogy végső célját elérje: kenyérgabona legyen, vagy vetőmag új szántás és vetés céljaira.

Azt meg kell tanulnunk, hogy a gabonának nincs önmagában értelme és célja. Rendeltetését a szántóvető szabja meg. Az Isten világában az Istentől megragadott, az Isten kezébe vett emberi életeknek nincs önmagukban való értelmük és céljuk. Ó, hányszor szeretnők éppen azt az Istentől, hogy hagyjon meg magunknak, töltsse be dédelgetett álmainkat, segítse elő kedvenc terveinket, titkos óhajtatásainkat. Keresztyén embernek lenni éppen az

ellenkezőjét jelenti. A mező élete nem önmagától, hanem a gazdától függ: ő szánt, vet, boronál, arat és csépel. Övé a mag, amelyet az általa munkált föld termett. Ugyanezt teszi velünk is Isten. Szabados Ura az életünknek. Valóban igaz a kedvenc énekünk: nem vagyunk mi magunkéi. Milyen jó volna a folytatást így írni: Isten szántófeldje vagyunk.

Ha a földi életünk egyes szakaszait a mai Ige mértéke alá állítjuk, talán nem tévedek, amikor azt mondom, hogy az emberi élet természetes menetében a szántásnak megfelel az az időszak, amikor gyermekálmaink szertefoszlanak és azok romjain keresztül belépünk az ifjúságunk szakaszába. Jön a vetés gazdag korszaka. Isten telehinti az öntudatra ébredt életünket az Ige javaival. Eljön az életünk dereka: a mag kikél, növekedni kezd, kalászokat hajt. Ó, milyen szép is az élet delén nőni, emelkedni, gyarapodni. De ez sem tart örökké. Jönnek a nagy melegek, az élet tikkasztó hőségek, a nagy életkánikula. Ékesen zöld vetésünk sárgulni, pirosodni kezd. A fejünket egyre inkább meghajtjuk, s amikor a gazda az időt elérkezettnek látja, nekiereszti a mindent lesuhintó kaszát a mi életünk vetésének is. Az érett öregkor az aratás és cséplés ideje. A legnagyobb csapások, a legsúlyosabb veszteségek ilyenkor érik az ember. De milyen nagy a kegyelem, most már semmi sem fáj úgy, mint fiatalabb korban. Az érfélben lévő gabona nem érzi már a fájdalemat teljes súlyukban. A cséplés fájalmát pedig már egyáltalán nem érzi senki. Úgy csépel meg, azaz úgy visz át a halálba az Isten, hogy már nem is érezzük. Betakaríttatásunk már nem a földi életre, hanem a mennyekre szól. Isten a halál nagy aratásán és cséplésén, az utolsó szünetedéseken átment embert már a mennyei gabonásba, az örök életbe viszi át. Ó, boldog, ezerszer boldog az a szív, amelyik valóban Isten szántófeldjének ismeri magát és örül annak, hogy a nagy gazda, az Isten, szántotta, boronálta, vetette, aratta és csépelte az ő életét, a maga bölcsessége és kifürkészhetetlen akarata szerint. Az ilyen szív mindig abban az életkorban a legboldogabb, amelyet Isten rendelése szerint éppen élnie kell.

II.

De nemcsak Istennek szántófeldje, hanem az Istennek a munkatársai is vagyunk. Isten embereket választ ki arra, hogy az ő más emberek életét megszántó, elvető, learató és lecsépelő munkájának a menetében részt vegyenek.

Ez a viszony azzal kezdődik, hogy fölismerjük az Isten bennünk elkezdett és folyó munkáját. Igaz hittel és boldog örömmel látjuk meg, hogy Isten biztos céllal munkál a mi életünkben. És azután rájövünk arra, hogy mi emberek nemcsak személytelen szántófeld vagyunk, hanem Istentől személyes felelőséggel, tevékenységgel, akarattal fölruházott emberek is. Hitünkkel mi magunk is láthatjuk azt, hogy mit végez rajtunk az Isten, engedelmesen odahajtjuk magunkat az Isten ekéje, boronája, vetőmagva, kaszája és cséplőgépe elé. Nem állunk vele szembe, nem engedetlenkedünk rendelkezései miatt. Félelemmel és rettegéssel visszük véghez a magunk üdvösségét.

És egyszer eljutunk oda, hogy mások javára, mások örömére Isten munkatársai vagyunk. Mindenekelőtt a ránk bízott családtagok között leszünk Isten munkatársai: Igéjének szolgálói. Segítjük azokat, akikkel egy családot alkotunk mindabban, ami előmozdítja az Istenben való életünket. Gyomlálunk, irtunk, vetünk, öntözünk, kapálunk. Egyszer csak azt vesszük észre, hogy ez a sokszor rondának ítélt világ Isten szántófeldje, Istennek virágoskertje, és mi benne mennyei magból kikélt virágokat, veteményeket, fűvet és fákat munkálhatunk, nem egyedül, hanem a gazdával, aki nekünk Atyánk.

Ó, milyen sürgős lesz a munka, lelkek örök élete és üdvössége fordul meg azon, hogy idejében végezzük-e vagy elkésünk vele. Aratásra kell mennünk, és úgy kell aratnunk, hogy egyetlen kalász se hulljon a földre, hanem mindenik belekötődjék a kérébe.

Hallottátok a mai bibliaolvasási szakaszban, hogy sok az aratnivaló,

de kevés az arató és nekünk kérnünk kell az aratásnak az Urát, hogy küldjön új munkásokat az ő aratásába.

Isten a legmagasabb méltóságra akar felemelni: tulajdon munkatársává akar tenni. Olyan magasságba akar felemelni, ahonnan egészen új összefüggésben láthatom az életet. Isten be akar avatni a legcsodálatosabb titokba, országa terjesztésének és szolgálatának titkába.

Nem értelmetlen, nem céltalan az életünk. Nem az az igaz, amit naphosszat jajveszékélünk: senkik és semmik vagyunk, tehetetlen bábok, az életünk értelmetlen körforgás csupán. Nem! Valóban Isten szántóföldje és Isten munkatársai vagyunk. Ezt mondja rólunk az Ige. Az Igét elfogadni pedig annyit jelent, mint azt igazán elfogadni.

Isten kézbe vette az életünket. Nem tudjuk, hogy kinél hol tart az ő munkája, lehet, hogy még csak szánt vagy boronál; lehet, hogy most veti a magot; lehet, hogy már aratja életünk érett kalászait; lehet, hogy már az utolsó szakasznál tart: csépel bennünket, hogy mint tiszta gabonát takarjon be mennyei raktárába. Csak egy a fontos, hogy mi az Ige fényében ezt a rajtunk végzett munkát fölismerjük, és ha fölismertük, mi magunk is beleálljunk ebbe a munkába mások üdvösségére, javára és örömére.

Ide jut el a keresztyén ember, aki az Ige fényében néz szét az aratásra érett mezőn, és aki hívő szívvel hallgatja a cséplőgépek csodálatosan szép zenéjét. Ámen.

Lőrincz István

Prédikáció

Alapige: 2Királyok 8,7-15

Bibliaolvasás: Zsolt 115,1-18

Kevésbé ismert történet, de annál több tanulság van benne. Tulajdonképpen három szereplője van: Elizeus, az Isten prófétája, Benhadád, Szíria királya, a harmadik szereplő pedig Hazáel, aki valószínűleg Benhadád bizalmas embere volt.

Benhadád beteg volt. Nem tudjuk, hogy milyen betegségben szenvedett. Azt azonban tudjuk róla, hogy ő volt az, aki megostromolta Samáriát és rettenetes szenvedést okozott Isten népének. Az ostrom idején olyan mérhetetlen éhség lett, hogy még a galambganét is megették, és egymás gyermekét falták fel, hogy ne haljanak éhen. Benhadád mindezt nagyon jól tudta, és mindezt elnézte. Minden jel arra mutat, hogy istentelen, kegyetlen ember volt. Kőszíve volt ennek az embernek. De ahogy mondani szoktuk, mindenkire rájár egyszer a rúd. A betegségtől még a legnagyobb hadsereg sem mentheti meg a királyt. A betegágyon elgondolkozhatott arról, hogy mit és miért cselekedett. Lelkiismeret-furdalása talán még erősebb volt, mint testi fájdalma.

Valakitől meghallja, hogy Elizeus, az Isten embere ott van Damaszkuszban. Hátha tudna segíteni rajta. Eddig szorongatta, üldözte Isten népét, de ha most ajándékokkal megengeszteli szolgáját, hátha lesz számára segítség. Hátha gyógyulásának hírére hozza. Szívében nyoma sincs a bűnbánatnak, a megtérésnek, de gyógyulásában reménykedik. Alkuba akar szállni Istennel. Le akarja fizetni őt. De Istennel nem lehet alkudozni. Nem lehet ajándékokkal kiengesztelni. Az igazi bűnbánat segítene, de a negyventvényi ajándék semmit sem ér. Nem lehet most a nyomorúságban Istennel csak úgy egyszerre jó viszonyba kerülni. Milyen örök emberi tulajdonság ez! Hányan élnek le Benhadád módra életüket, mit sem törődve Istennel, megvetve és üldözve népét, de ha aztán közeledik a vég, jön az öregség, akkor úgy vélik, hogy most már jó lesz Istenhez fordulni, most már templomba kéne járni, hátha

ez meghatja Istent és gyógyulást ad. Hányan gondolják: azzal, hogy fizetik az egyházfenntartói járulékot, meghatják Istent, megnyerik jóindulatát, megvásárolják vele belépőjegyüket Isten országába. De nem lehet, mert Istennek nem a pénzünk kell, hanem a szívünk, és nem ha majd megöregszünk, hanem "most, most, még ifjúkorodban add át Jézusnak szíved". Aki nem tanul meg a jó napokban imádkozni, addig, amíg van egészség, lehet, hogy az halálos ágyán már nem fog segítséget találni.

A második szereplő Elizeus, az Isten embere. Tőle is tanulhatunk néhány dolgot. Az első dolog az, hogy ki meri mondani az igazságot, amit Isten reábizott. Pedig ez nem volt kicsi dolog. Hatalmas, kemény szívű király volt Benhadád. Elizeus az életével játszott. Mégsem ijedt meg. Mégsem hízelgett, mégsem hazudott, hanem kimondta a teljes igazságot. Nem ferdítette el, nem hamisította meg az Igét, ha az ítéletes volt, még akkor sem, ha azt király előtt kellett kimondania. Találkozunk még ilyen emberekkel a Szentírásban. Mózes a fáraó elé mert állni, pedig az többször megfenyegette. Illés is milyen bátran hirdette Isten szavát az istentelen Akhábnak és gonosz feleségének, Jezábelnek. A pusztába kellett ezért menekülnie. Vagy gondoljunk Keresztelő Jánosra. Meg merte mondani Heródesznek: Nem szabad testvéred feleségével élned. Vagy gondoljunk Pál apostolra, aki a Krisztus ügyéért királyok, helytartók elé mert állni a teljes evangélium leplezetlen hirdetésével.

És most gondoljunk magunkra. Sokszor milyen gyávák vagyunk. Mennyire félünk rámutatni a bűnre, még olyan emberek esetében is, akik semmit sem árthatnak nekünk. És hányszor csak a féligazságot mondjuk el az Igéből. Jó ebben Elizeusra figyelni.

A második dolog, amit meg kell tanulnunk Elizeustól, az az, hogy a király ajándéka nem kényszerítette az igazság elhallgatására. Nem bocsátotta áruba Isten Igéjét. Ma olyan világban élünk, amelyben pénzzel mindent el lehet intézni, melyben pénzzel meg lehet vásárolni embereket egy alantas ügy vagy egy önző érdek számára. És hányan vannak olyanok, akik Krisztust is azért tagadták meg, hogy anyagi előnyökhöz jussanak. Azért állnak a gonosz-ság szolgálatába, mert azt jól megfizetik. Milyen rettenetes, hogy az emberek pénzért eladják becsületüket, tisztaságukat és végső soron még üdvösségüket is, pedig ezek többet érnek, mint az egész világ gazdagsága.

A harmadik dolog az, hogy Elizeusnak fájt az Isten népének nyomorúsága. Nem volt számára közömbös, hogy mi lesz Isten népével. Pedig jól tudta, hogy ő ezt már nem fogja megérni. Mondhatta volna azt is: mit törődöm én azzal, ami utánam lesz? De Elizeusnak fáj az, hogy Isten népe nyomorúságba fog kerülni. Azt olvassuk, hogy sírni kezdett az Isten embere. Sokszor olvassuk ezt Isten embereiről, hogy nemcsak magukkal törődtek, esetleg családjukkal, hanem egész népük sorsa is foglalkoztatta őket. Együtt szenvedtek a néppel.

Tud-e fájni nekünk Isten népének nyomorúsága? Egyházunk, gyülekezetünk nyomorúsága és bűne? Mi sem mondhatjuk azt, hogy az a fontos, hogy mi jól éljünk, hogy nincsenek olyan súlyos bűneink, mint másoknak. Nekünk is kell hogy fájjon az, hogy sok a nyomorúság, sok a bűn, sok a felfordult családi élet, sokan élnek rettenetes, bűnös szenvedélyek rabságában. Minket is kell hogy érdekeljen egyházunk sorsa, jelene és jövődjéje!

A harmadik szereplője ennek a történetnek Hazáel, Benhadád szolgája, vagyis bizalmi embere. Nem sok jót lehet elmondani róla sem. Először is képmutató, kétszínű ember volt. Benhadád körül forgolódott, de nem a segíteni akarás vitte őt erre. Jól kiszimatolta, hogy a király már a végét járja és itt az alkalmas pillanat a trón megszerzésére. Tulajdonképpen a király legnagyobb ellensége volt, de a legjobb barátjának tetette magát. Behízelegte magát a király kegyeibe, hogy aztán egy alkalmas pillanatban ő legyen a király gyilkosa. Azt olvastuk, hogy egy vizes lepedővel megfojtotta a királyt. Pedig tudta, hogy a király halálos beteg, csak napjai vannak hátra. Milyen aljas dolog megölni egy tehetetlen, védekezni nem tudó embert, aki teljesen ki van szolgáltatva mások kényének-kedvének.

És mégis hányszor megismétlődik ez a történet! Más és más formában ugyan,

de ugyanolyan lelkülettel. Hányszor kihasználjuk mi is a másik ember nyomorúságát, tehetetlenségét, és erőnket a másik ember megkárosítására használjuk fel.

Hazáel hazug ember volt. Nem azt mondta Benhadádnak, amit a próféta mondott, hanem az ellenkezőjét, vagyis azt, hogy meg fog gyógyulni.

A hazugság olyan rettenetes bűn, ami nem maradhat következmények nélkül. Sokszor nagyon elnézőek vagyunk ebben a vonatkozásban magunkkal szemben, pedig ez az egyik olyan bűn, amit Isten utál és megbüntet.

A harmadik nagy bűne Hazáelnak az volt, hogy figyelmeztetés ellenére véghezvitte azokat a szörnyűséges dolgokat, amit Elizeus leleplezett előtte. Ha megfigyeljük a Szentírást, azt látjuk, hogy Isten mindig figyelmezteti az embert, mielőtt elkövetné a bűnt. Gondoljunk csak az első emberpárra. Előre megmondta Isten, hogy mi lesz annak a következménye, ha esznek a tiltott fának a gyümölcséből. Figyelmeztette Kaint is! Ha jót cselekszel, emelt fővel járhatsz, de vigyázz, mert a bűn az ajtó előtt leselkedik és reád van vágyódása. Hányszor figyelmeztette Jézus Júdást, mielőtt elkövette volna az árulás bűnét. Ugyanígy figyelmeztette Pétert is tagadása előtt. És sorolhatnánk tovább.

Hányszor figyelmeztetett minket is. Sokszor akartunk olyasmit tenni, ami nem kedves Isten előtt, de éppen ilyenkor hallgattunk meg egy prédikációt vagy olvastunk el egy Igét, ami Istentől való világos figyelmeztetés volt. Boldog az az ember, aki hallgat az Úr ilyen figyelmeztetésére. Gondoljunk csak Ninive lakóira, akik megtértek Jónás prédikálására. De jaj annak, aki Isten világos figyelmeztetése ellenére is gonoszul cselekszik.

Bárcsak mindnyájan megérténénk mindazt, amire Isten ma tanítani akar. Ámen.

Walter Lüthi

Tiszta látás a tiszta szívűeknek

Alapige: Máté 5,8

Bibliaolvasás: 1János 3,1-3; 19-24

"Istent meglátják" - ezzel a különösen jelentős ígérettel könnyen úgy járhat valaki, hogy eltúlozza. Közeli a kísértés, hogy Isten meglátását rendkívüli kijelentésnek és misztikus élménynek, látomásnak képzeljük, bár tudjuk, hogy ilyenben csak Isten országa különös ideiben az erre kiválasztottaknak volt részük. Aztán mindenekelőtt a mennyben lakozó angyalokról mondja az Ige, hogy "mindenkor látják az én mennyi Atyám orcáját" (Mt 18,10). Isten ugyan azt akarja, hogy minden hívő ember meglássa őt, azonban csendesebben, rejtettebben, nem látomásszerűen, hanem lelkileg, nem az ég felhőiben, hanem a mindennapok életében. Isten az ő egészen határozott megtapasztalására akar minket elvezetni. Nekünk szabad megismernünk Istent a földi életünk folyamán élettapasztalataink között. Közöttünk a legtöbbször életben vannak ilyen hitbéli tapasztalatok, egy személyes története Istennek velünk, ebben az értelemben egyfajta Isten-látásunk. Tehát a mi Isten-látásunk a különféle vezetésekben, meglepő ujjmutatásokban, kegyelmes megsegítésekben és csodálatos megőrzésekben megy végbe. Láthattuk Istent életünk örömnapjaiban is, de a bánat, a harc és a kísértés idején is. Igen, akkor is láthattuk Istent, amikor engedetlenek voltunk iránta, amikor menekülni akartunk tőle és nélküle akartunk berendezkedni a világban - amikor meg kellett fenyítenie, büntetnie minket: "Uram, Istenem, az ítéletben is a te kezéd cselekszik." Ez az Isten-látás tehát bizonyos hálás visszanezés a múltunkra. A hívő ember mindig és mindenben, pozitív és fájdalmas tapasztalataiban Istent láthatja cselekedni. Winston Churchill,

amikor még nem háborús miniszterelnöke volt Angliának, egyszer azt a feladatot kapta az egyik kiadótól, hogy beszéljen életéről az angol ifjúságnak. Ő ezt a Gondolatok és kalandok című könyvében teljesítette. Ebben egész sor csodálatos Isten-találkozásról számol be, melyekben a kegyelmes megőrzés által részesült: "Sok baj között erőd volt és örömöd, Szárnyával takarva védett."

De vannak olyan emberek is, akik nem képesek meglátni Istent az életükben. Miért nem? Miért van az, hogy egyesek meglátják, mások pedig nem? A kegyes ember az ügyességének köszönheti az Isten-látását? Nem éppen fordítva van ez? Egy napon rádöbbenünk, hogy milyen rosszul állottunk. Isten meglátásának van egy kezdete, azzal indul el, hogy Isten orcája előtt felismerjük, kicsoda Isten és kik vagyunk mi. A bűn megismerése Istenhez hajt. Amit a Biblia bűnbánaton ért, az a "csodás kezdet". Akkor kezdi az ember Istent már nem akárhogy és ahárhól látni, hanem egy egészen meghatározott helyen, Krisztusnál és Krisztusban. Minden javukra kell hogy legyen azoknak, akik Istent szeretik. És Istent szeretni azt jelenti, hogy Istent igényelni. Isten tudja, hogy akárcsak egy édesanyát, őt is akkor szeretik a legbensőségesebben és akkor tisztelik legőszintebben, amikor igényelik, amikor szükség van rá. A Krisztusra szoruló ember kezdi látni Istent. Mert: "Aki engem látott, látta az Atyát" (Jn 14,9). Boldog, aki Krisztusban és Krisztusnál Istent meglátja.

Igen, azt szeretném mondani, hogy Istent másutt látni, mint Krisztusban, tulajdonképpen - ha jól meggondoljuk, hogy kicsoda Isten és kik vagyunk mi - szerencsétlen és félelmetes merészkedés. Istennel találkozni, Istent meglátni - Krisztustól eltekintve - ijesztő. "Itt az Isten között - meneküljön, aki tud! Krisztus nélkül csak a rémület a miénk, amelyről Ézsaiás beszél, mikor a templomban Istennel találkozott: "Jaj nékem, elvesztem, mivel tisztátalan ajkú vagyok és tisztátalan ajkú nép között lakom" (6,5). Mégis itt Krisztusnál a 6. boldogmondás érvényben, hatályban van. Másvalaki, mint Krisztus, Isten meglátását egyáltalán nem helyezheti kilátásunkba. El sem lehet képzelni, hogy az Isten és ember közötti közbenjárón kívül kicsoda és milyen meghatalmazás és igazolvány alapján mondhatná: "Mert ők az Istent meglátják."

Ezek szerint a tiszta szívűek nem azok, akiknek szilárd meggyőződésük, hogy a szívük tiszta, hanem akik Krisztusra néznek, mivel megismerték, hogy milyen dacoló és csüggeteg dolog az, amit szívnek nevezünk. A tiszta szívűek egyben a lelkiileg szegény szívek, akik tisztaságért imádkoznak és igazságra éheznek. Itt az Úr elrettentő példaként állítja elénk kora farizeusait. Ezek úgy viselkednek, mint tisztaságszakértők, mint tisztításcsodák, valódi cícomázott ördögök, és mégis, erkölcsi tisztaságdühük dacára, Jézus ezt a bizonyítványt állítja ki róluk: "Meszelt sírok, belül holtaknak csontjaival és minden undoksággal rakván" (Mt 23,27). Tiszta szívűek azok, akik ismerik a fohászkodást: "Tiszta szívet teremts bennem, ó Isten, és az erős lelket újítsd meg bennem" (Zsolt 51,12). Tiszta szívű az az ember, aki kérésével Krisztushoz fordul: "Tisztíts meg engem ... és tiszta leszek, moss meg engemet, és fehérebb leszek a hónál" (Zsolt 51,9). És tiszta szívű az, aki Krisztusnak a keresztfán mutatott tette iránti hívő bizakodással és bizalommal merészeli vallani: "Ha bűneim skárlátpirosak, hófehérek leszek" (Ézs 1,18). Tiszta szívű az, aki együgyűen hitben megragadja azt, ami a János első levelében mint végzés, mint közlés és rendelkezés hangzik a mennyből le a világunkba: "Jézus Krisztusnak vére megtisztít minket minden bűntől" (1,7). Igazán tiszta szívű az a városzerte ismert parázna nő, aki könnyeivel mossa Jézus lábait és tőle ezt hallhatja: "Megbocsáttattak néked a te bűneid. A te hited megtartott téged. Eredj el békeességgel" (Lk 7,48,50). Más szavakkal: a hatodik boldogmondással szemben Krisztuson kívül sehol sem állhat meg az ember. Akit ez nem sodor Krisztushoz, az a farizeusok és képmutatók vagy éppen a beletörődők és cinikusok társaságába kerül.

A szívünk tisztátalanságával kapcsolatban természetesen mindenekelőtt a szexuális vonatkozású tisztátalanságra gondolunk, amelyet Jézus ezzel

a lelkipogozói tanáccsal említ: "Ha a te jobb szemed megbotránkoztat téged, vágd ki azt és vedd el magadtól" (Mt 5,29), vagy: "Valaki asszonyra tekint gonosz kívánságnak okáért, immár paráználkodott azzal az ő szívében" (Mt 5,28). Így lehet valakinek - amint Péter írja - "szemei paráznasággal telve" (2Pt 2,14). A tisztátalan tekintet mögött a szennyes fantázia áll. A romlott fantázia által pedig "az egész test sötét lesz" (Mt 6,23). Azonban ha Pál azt mondja, hogy testünk, húsunk Krisztussal együtt megfeszítettet, akkor ezen szemeinket és szívünket is kell érteni. Szemünk és szívünk vele együtt megfeszítettet, meghalt, eltemetett, feltámadott, újjászületett, újonnan született, "nem vérből, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatából, hanem Istentől születünk" (Jn 1,13). Így van megtisztulás Krisztusban a tisztátalanság bűnéből, s ez átjárja gondolatainkat, hajlamainkat, szavainkat és cselekedeteinket. Sok minden ismeretet köszönhetünk Sigmund Freudnak, azonban nem ő mondja ki az utolsó szót az emberi szexualitás fölött, hanem az, aki Mária Magdolnából hét ördögöt űzött ki és itt Isten országának boldogságát teljhatalommal ígéri a tiszta szívűeknek.

Mindenesetre itt meg kell gondolni, hogy a tisztátalanságot nem szabad egyoldalúan és csak kimondottan szexuális, testi kedvteléséért értelmezni. Ez megszükitését jelentené, ahogy keresztyén körökben itt is, ott is előfordul és hátrányos következményekkel jár. A szív tisztátalansága egészen általánosan az indítóok fonákságát is jelentheti, igen gyakran indokaink öntudatlan istentelenségét, titkos engedetlenséget, a kívánság hatalmát. Ezért beszél Krisztus nemcsak parázna, hanem "parázna és bűnös nemzetségről" (Mk 8,38). Ha indítóokaink nem együgyűek - együgyűek bibliai értelemben -, ha szívünk nem egyenesen és őszintén "először Isten országát és az ő igazságát" keresi (Mt 6,33). A szív tisztátalansága megvan ott is, sőt elsősorban ott, ahol a szív megosztott, meghasonlott, Isten egy oltára mellett még néhány más oltárt és oltárocskát is fenntart. Ezen a helyen emlékezzünk a paráznaság és bálványimádás kifejezésekre, melyek az Ótestamentumtól kezdve el egészen a Mennyei Jelenésekig nem véletlenül fordulnak elő egymást felváltó fogalmakként. Az ilyen nem együgyű, meghasonlott, Isten és a bálványok között megosztott szív nem látja meg Istent. Ő, milyen kevesen ismerték fel őt együgyű tekintetükkel emberré létele napjaiban! Csak Mária és József, aztán néhány névtelen pásztor-szolga és keleti csillag-pap, az öreg özvegyasszony, Anna, aki éjjel és nappal csak Egyet hordoz szívében, hogy bűjtöléssel és imádsággal Istent szolgálja, és végül, de nem utoljára, az öreg Simeon, aki kegyelmet nyert, hogy a csak néhány hetes gyermekben felismerje a világ Üdvözítőjét, mivel szíve és gondolkozása együgyűen arra az Egyre irányult, az Istentől ígért "Izrael dicsőségére", és aki aztán végül is ebben a gyermekben Istent láthatta meg: "Mostan bocsátd el, Uram, a te szolgádat, a te beszéded szerint, békességben, mert látták az én szemeim a te üdvösségedet" (Lk 2,29-30). Ennél a néhány együgyű léleknél beteljesedett: "mert ők az Istent meglátták"; Krisztusban meglátták Istent.

Ezzel szemben Krisztus földi létének napjaiban sokan voltak - a túlnyomó többség ilyen volt -, akiknek szemeik visszatartóztatának. A látás lehet zavaros, annyira, hogy "szemeik vannak, de nem látnak", visszatartóztatott és foglyul ejtett szemek. Például valakit mintha megigézett volna egy kötelesség vagy egy vagyontárgy, csak a pénzzel törődik, teljességgel csak egészsége megőrzésével foglalkozik vagy a család kérdései ejtik foglyul a tekintetét. Egészen visszatartóztatott szemek. Igen, Jézus ellenfeleinek, a farizeusoknak szemeit a saját igaznak tartott kegyességük és erkölcsük tartotta vissza. Valószínű, hogy szexuális vonatkozásban nem voltak különösen kicsapongó természetek, de annyira el voltak telve önmagukkal és annyira elfogultak voltak maguk irányában, hogy a Megváltót, amikor megjelent, nem ismerték meg. Mikor Jairus leányának feltámasztása után egy ördögöset, aki egyúttal néma is volt, meggyógyított és a nép nagy csodálkozással állapította meg, hogy ilyent még sohasem láttak Izraelben, a farizeusok szeme annyira csukott volt, hogy így beszéltek: "Az ördögök fejedelme által űzi

ki az ördögöket" (Mt 9,34). Vallási buzgóságuk és kemény erkölcsük annyira visszatartotta szemeiket, hogy az ördög legyőzőjét főördögnek nevezték. Hasonlóan tartattak vissza Izrael szemei nagypénteken, húsvétban és pünkösdben. Azonban Isten meglátása mégis valóság volt: "Láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, aki teljes vala kegyelemmel és igazsággal" (Jn 1,14). A világgosság a sötétségben fénylik, és ha ezt nem is érti meg a sötétség, az élet megjelent. Boldog, aki látja, "boldogok, akinek szívük tiszta: mert ők az Istent meglátják".

Természetesen tisztában vagyunk azzal, hogy mindaz, amit már most Istentől látunk, szigorúan és félreérthetetlenül hitben való látást jelent. A közvetlen látás, azaz amelyik nem hitből származott volna, a Jézus názáreti kortársainak sem adatott meg. Hitből ismerik meg a gyermekben azt, aki eljövendő volt, a názáreti ácsban és rabbiban a világ Megváltóját, a két gonosztevő között megfeszítettben a bűnből és pokolból Szabadítót, a feltámadottban a halál fölött Győzedelmet. Hit nélkül itt és most még nincs Isten meglátása. Isten közvetlen meglátása most még csak az angyaloknak és az üdvözülteknek adatott meg. Egyszóval mi még adventben vagyunk, a sírokon innen, még nem látásban. "Most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerek majd, amint én is megismertettem" (1Kor 13,12). Így vagyunk most a látásunkkal - várakozásban, ideiglenességben, jelenleg adventben. Ám ezt a körülményt nem közömbösen vesszük, hanem szívünkben honvágygal állapítjuk meg. Másként nem, csak sóvárgással és honvágygal várakozhatunk arra a napra, amikor a 6. boldogmondás beteljesül, amikor már nem arról lesz szó, hogy "Istent meg fogják látni", hanem "látják az ő orcáját" (Jel 22,4). Addig pedig: Hitben járunk, nem látásban" (2Kor 5,7). Most még az az Ige érvényes, amit Tamásnak mondott Jézus: "Boldogok, akik nem látnak és hisznek" (Jn 20,29). Nem tehetünk mást, mint hogy megint a 17. Zsoltár hatalmas, ragyogó szavaira gondolunk: "Igazságban nézem a te orcádat, megelégszem a te ábrázattal, midőn felserkenek." Mint a gyermek, amikor felébred s a bölcsője fölé hajoló édesanyja arcát pillantja meg, úgy tárul fel előttünk az ottani, túloldali felserkenés. "Megelégszem a te ábrázattal, midőn felserkenek." Közben nem titkolja el egy pillanatra sem, bármennyire is nem tűnik magától értetődőnek, hogy ebben az összefüggésben érvényesül az igazság. "Igazságban nézem a te orcádat." Tudjuk, hogy csak az az igazság érvényesülhet Isten előtt, amely után mi éhezünk és szomjazunk, és amellyel megelégszhetünk. Az Isten ábrázatának való megelégteléről szóló nagy zsoltárvers egyúttal közeli rokon a negyedik és ezzel a hatodik boldogmondással.

Azonban ahogy már mondtuk, még nem tartunk ott. Még útközben vagyunk, és nem Isten arcát, hanem még más, egészen más képeket látunk. Amennyire csak ellátunk a fényképezésnek, rajznak, propagandának, filmnek és televízióknak világában, a tisztátalanság képeit, az Istentől elszakadottság és az ítélet képeit látjuk. A Szentírás utolsó könyve a világtörténelem képeskönyve, tele nagyszerű és irtózatos képeshíradóval. Azonban éppen a János Mennyei Jelenések könyvében világosodik meg előttünk, hogy a hívő ember kora történetének éjszakájában és borzalmában is látást nyer. A Jelenések könyve olyan átlátást nyújt nekünk az eseményeken és a viszonyokon, amilyent egyik bibliai könyv sem. A világtörténelemnek ez a hívő átlátása lényege szerint a 6. boldogmondás Isten-meglátásához tartozik. Különös kegyelem az, hogy mint bibliaolvasó keresztyének a kortörténet olyan látását, a dolgoknak és eseményeknek olyan látását nyerjük meg, amilyennel a csak újságot olvasó ember soha nem rendelkezik. Mondjuk ki: a hatalmasságok, fejedelemségek és erők megítélésében, esetleg a totalitárius fasizmus vagy kommunizmus tekintetében a bibliaolvasó keresztyén átlátva tud gondolkozni és beszélni. Egyetlen bibliaolvasó sem fog leborulni ezek előtt a hatalmasságok előtt, mintha mindenhatók volnának, mint Isten, vagy - ami egyre megy - nem fogja félni őket, mintha Isten volnának. A keresztyén ember Isten végső céljáig lát el, a hatalmasságok végleges leomlásáig, mindig meglátja az alapokban levő repedéseket és

hasadásokat, és soha nem téveszti szem elől, hogy ennek a világnak királyi székei agyaglábakon állanak. Ezért a bibliaolvasó keresztyén az ilyen hatalmasságokkal szemben biztos és bátor higgadtságot tud tanúsítani. Így az életre való kegyes visszatekintéshez, a környezetnek és a jelen körülményeinek szelíd szemléléséhez még egy reménykedő, előre-kilátás is járul, átlátás az Isten jövődjébe. Feltűnik az embernek, hogy a Mennyei Jelenések olvasása rendjén, gyakran mintha véletlenül történnék, amikor a legnagyobb sötétség és teljes éjszaka borítja a földet, egy ablak, de legalábbis egy rés nyílik ki, úgy, hogy világosság árad be rajta és aki hisz, az láthat. Ilyen világosság tűnik elő a Jelenések könyve 7. részének sötét világéjszakájában, ahol egészen ritka betekintést nyerünk a mennybe. Azokról, akik ott Istent látják, ezt olvassuk: "Ezek azok, akik jöttek a nagy nyomorúságból és megmosták az ő ruháikat és megfehéřítették az ő ruháikat a Bárány vérében." Megmosták, megfehéřítették - "boldogok, akiknek szívök tiszta: mert ők az Istent meglátják". És ugyanennek a könyvnek 21. részének új eget és új földet látunk, egy mennyei Jeruzsálemet, melyről az a megállapítás, hogy utcái világosak és tiszták, mint a csillogó arany, "és nem megy abba be semmi tisztátalan". Boldog, aki elfogadja ezt a betekintést, boldogok a tiszta szívűek, mert tiszta látást nyernek, "boldogok, akiknek szívök tiszta: mert ők az Istent meglátják".

Történt, hogy egyik egyházi munkakörben felvetődött a kérdés, mit kell válaszolnunk az olyan embereknek, akik a világtörténelem folyását látván, kétkedve kénytelenek kérdezni: "Isten hol van?" Az ilyen megkíséřített lelkeken vitatkozással nem lehet segíteni. Tudnunk kell, hogy az "Isten hol van?" kérdés mögött egészen más nyomorúság rejtőzik. Aki az Istentől eltávolodott világ eseményeit látva kétkedni kezd Istenben, az a Krisztusban való üdvössége tekintetében sem biztos. Az még nem látta úgy Istent, mint "fő, teljes sebekkel". Aki azonban az ő Isten-hitét a megfeszítetre alapozza, aki abban a sötétségben, mely nagypénteken a népekre borult, felismerte Istent, az attól kezdve minden sötétségben látni tudja Istent, a világesemények olyan sötétségében is, mint amilyen a dőgvész, földrengés, drágaság, háború és harci zaj, sőt magában a pokol sötétségében is. Erre a kétkedő kérdésre a felelet ez a viszontkéřés kell hogy legyen: "Kicsoda neked Krisztus?" Láttad-e Krisztusban Istent? Szívedben lakik-e Krisztus? Nem akármilyen vezéřalak, nem a tisztaság istennője kell hogy a szívben lakozzék, de Krisztus, akinek vére megtisztít minden bűntől. A hatodik boldogmondás Krisztusban teljesült be: "Boldogok, akinek szívök tiszta: mert ők az Istent meglátják." Ámen.

Fordította: Nagy István

Walter Lüthi

A békesség-hordozók: Istennek fiai

Alapige: Máté 5,9

Bibliaolvasás: Róma 5,1-11

Az Ige megértéséhez segít, ha legelőször két fogalomtisztázást fűzünk a Luther fordításhoz. Először "az Isten gyermekei" kifejezéshez. Az eredeti szövegben itt nem a különben szokásos és az Újtestamentum olvasója számára bizalmasan hangzó "Isten gyermekei" szó áll, itt erősebb a kifejezés: "Isten fiai". Ez a megjelölés különben kizárólag Krisztust, Isten egyszülött Fiát illeti meg az Újtestamentumban. Isten gyermekei Isten egyetlen Fia által leszünk: "Isten gyermekei vagyunk, ha pedig gyermekek, örökösök is, örökősei Istennek, örökőstársai pedig Krisztusnak" (Róm 8,16-17), ahogy Pál a rómaiaknak írja. A békességre igyekezők azonban nemcsak az Isten gyermekei,

hanem az Isten fiai nevet kapják. Ez a békességre igyekezőknek mindenesetre rendkívüli hatalmat és méltóságot jelentő isteni-gyermekséget ígért. Az újszövetségi kor viszonyainak ismerőitől azt tanuljuk, hogy az "Isten fiai" kifejezés az akkori fül számára a legnagyobb tisztesség címe volt, melyet valakinek az emberek közül adományozhattak. Már a Krisztus előtti 4. században, Nagy Sándortól fogva szokássá vált a Közel-Keleten, hogy a népek urai előszeretettel neveztessék magukat "Isten fiai"-nak. Így ismeretes, hogy nemcsak a császárság Rómájában, hanem már azelőtt Perzsiában, Babilonban, Egyiptomban és Kínában az államfők Isten fiainak nevezték magukat. És most az Úr ezt a felséges hatalmi és tisztességcímet a békességre igyekezőknek helyezi kilátásba. Ennek az ígéretnak első hallgatói ugyancsak fel kellett hogy figyeljenek. Természetesen világos volt előttük, hogy Jézus itt nem a szokásos császáristenítéssel való versenyt jelentette be, inkább az Ószövetségben megígért "királyi papság"-ra emlékeztek. "Mert ők az Isten fiainak mondatnak."

Második megjegyzésünk a Luther fordításához a "békességre igyekezők" (Luthernél: békességre készek) kifejezésre vonatkozik. Mai nyelvhasználatunkban ez a szó elhomályosult, és már nem közelíti meg azt, amit eredetileg jelentett. A békességre kész emberen ma valamilyen jámbor, békességes polgárt, aki az éjszakai csendet nem zavarja meg, házi békétlenséget nem okoz és szomszédaival jól kijön. A "békességre kész" ember azonban Luther idejében valaki sokkal cselekvőbb, békességre készséges, fürge, vigyázó, a békességért fáradozó ember volt. Az "elkészülés" szóban, az áruszállítás és a posta szakkifejezésében, a szolgálatkész, a gyorsan kész, útra kész szavak elárulnak még valami távoli emlékezést erre a cselekvő jelentésre. Az eredeti szövegben itt "eirénoipoi" áll, szó szerint "béketeremtők", azok, akik a békesség eléréséhez és megtartásához hathatósan hozzájárulnak. "Boldogok a békességszerzők: mert ők az Isten fiainak mondatnak."

Békességet teremteni - nagy szó. Olyan nagy, hogy itt jelentkezik a kérdés: Meg tudjuk-e ezt tenni? Háborút szerezni - ez inkább érthető, ezt könnyebben megtehetjük, de békességet szerezni? Hogyan megy ez végbe? Itt már szükségessé válik, hogy egy pillanatra végiggondoljuk, hogyan vészett el földünkön a békesség. Arról, hogy miképpen kezdődött a földön a békétlenség, a Biblia első lapjai tájékozódva vannak. Azzal kezdődött, hogy az emberek elszakadtak Istentől. Minden ellenségeskedésnek eredete és kezdete az emberek szakítása Istennel, a békétlenség Istennel, az, amit a Biblia elég titokzatosan bűnnek nevez. Ennek az Istennel szembeni ellenségeskedésnek közvetlen következménye volt az emberek egymás közötti ellenségeskedése. Az Istennel szembeni ellenségeskedésből, a bűnös szívből származik minden, kicsi és nagy, egyének és népek közötti háború. A népekre boruló háborús atmoszféra, a vastag levegő, mely időről időre a hidegháborúból forró-háborúba csap át, ez a vastag levegő az egyes emberek megromlott lélegzetéből származik. Ahogy a lakóhelyük fölötti pára a házkéményekből, a kipufogócsövekből és a gyárkéményekből képződik, úgy a nemzetek fölötti háborús pára a minden egyes ember szívének gyűlöletkipárolgásából tevődik össze.

Azonban boldogok a békességszerzők! A legelső, amit nekem mint egyesnek a békességért meg kell tennem, az, hogy kezdjem el magamnál a békességet, az, hogy többé ne segítsem elő a méreglehetet növekedését magunk fölött; hanem fojtsam el a gyűlöletnek és a rosszindulatnak szívemből és házamból felszálló füstöcskáját. De azzal, hogy többé semmi ellenségeskedés nem ömlenék és nem szállna ki belőlem, csak a kezdet történnék meg, mert a gyűlölet büze helyett nem semminek, hanem a békességnek kell belőlem kiindulnia. Mint egyesek, azt tudnánk tenni a békességért, hogy - a technika nyelvén, egyszerűen szólva: a gyűlölet szelepét a magunk életében szüntessük meg, és helyette a békesség szelepét nyissuk meg. Ez lenne a mi hozzájárulásunk a világ békességéhez!

De hát nem ezt tettük-e már régóta mindnyájan? Vajon az itt szerzett tapasztalataink biztatók voltak-e? Érdekes. Maradjunk a technikai hasonlatnál. Aki a gyűlölet szelepét elzárja, az érzi, hogy a nyomás a kazánban

aggasztóan, sőt fenyegetően növekszik, emelkedik, úgyhogy vagy megnyitja megint a szelepet, vagy bekövetkezik az eléggé ismeretes kisülés és robbanás. És fordítva, ha az ember megnyitja a békesség és a félebaráti szeretet szelepét, tapasztalnia kell, hogy egy nap már semmi sem jön ki onnan, mert már semmi sincs ott. Ez a mi valóságos állapotunk: gyűlöletbőség és szeretethiány. Vagyis nálunk embereknél nem megy olyan egyszerűen, mint a szelepek elzárása és kinyitása készülékeinknél. Békességre igyekvésünkről az a megalázó és elkedvetlenítő tapasztalatunk, hogy a békesség, amelyet szeretnénk, olyan gyenge bennünk, hogy elpárolog és elszáll, viszont a gyűlölet, amelyet utálunk, túl erős. Hozzá még a szeretet hideg hiánya jóval veszélyesebb, mint a gyűlölet forró bősége. Más szavakkal: mi nem tudjuk elrendezni a békesség kérdését sem gyűlöletünk túlfeszítésével és bőségével, sem szeretetünk hiányosságával. Egyszerűen mi nem vagyunk egészségesek, akik nem szorulnánk orvosra. Szívünknek nincs meg a békességszerzéshez szükséges teljesítőképessége. Isten tudja ezt. Ezért küldte el az orvost. Isten éppen ott avatkozott be orvosilag, ahol az emberiség a bűneset óta beteg. Isten eltörölte a közte és köztünk fennálló ellenségeskedést. A Biblia ezt megbékélésnek nevezi: "Isten minket magával megbékéltetett a Jézus Krisztus által" (2Kor 6,18). Még határozottabban: "Most pedig a Krisztus Jézusban ti, akik egykor távol valátok, közelvalókká lettetek a Krisztus vére által. Mert ő a mi békességünk, ki egygő tette mind a két nemzetséget és lerontotta a közbevetett választófalat, az ellenségeskedést az ő testében eltörölvén" (Ef 2,13-15). Isten békességet teremtett. Jézus Krisztus által betömté az ellenségeskedés és gyűlölet forrását, amely az emberi ellenségeskedés Istennel szemben. És ugyancsak Jézus Krisztus által nekünk ajándékozta a békesség forrásához való kapcsolódást. Krisztusban megadatott minden földi békességnek feltétele, az Istennel való békesség. "A földön békesség" - ez már nemcsak kívánság, nemcsak követelmény, hanem egy ténynek közlése, ajánlat. Ezelőtt majdnem 2000 évvel felvirradt Isten békessége az emberekkel. Már nem kérdezzük: "Mikor lesz békesség?" A békesség itt van.

Emellett nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ennél az Isten és világ közötti emlékezetes békekötésnél teljesen igazságos dolgok történnek. Az igazság pontos fenntartásának és teljesülésének jegyében álló békesség ez. Nem romlott békesség. Nem arról van szó, hogy az igazság megsértését a mi részünkről elnézi, hanem hogy ezt a keresztfán számba vette és jóvátette. Nemhiába mondja Pál ott, ahol az Istennel való békességről beszél: "Megigazulván azért hit által, békességünk van Istennel" (Róm 5,1). Ez a régi prófétai Ige: "Lesz az igazság műve békesség" (Ézs 32,17), mely Krisztusban beteljesült. Mivel az emberek egymás elleni háborúja nem más, mint az emberek Isten elleni háborújának közvetlen következménye és egyenes folytatása, ezért kell most az Isten békességét elfogadnunk. Aki ezt az ajánlatot visszautasítja, annak sem Istennel, sem az emberekkel nincs békessége, nem lehet békessége. "Nem lehet békesség, míg szereteted nem győz." "Nincs békesség az istenteleneknek" (Ézs 48,22). Az istenteleneknek - Isten akarata szerint - nem lehet békességük.

Az első és döntő lépés a békesség felé abból áll, hogy feladjuk az Istennel szembeni ellenállásunkat, megszűnjünk Istennel szemben elzárkózni, és hogy megragadjuk Isten felajánlott kezét. Milyen különös sürgetéssel szólít fel Pál: "Béküljete meg az Istennel" (2Kor 5,20). Ez megint nagyon egyszerűen hangzik, azonban ez a megbéküléskészség megint egy csoda és ajándék, beavatkozás, a megújítás és megszabadítás műve a Lélek munkája által. Már az Ótestamentumban megígérte Ezékiel, hogy egyszer kiveszi az Isten a kösziveket és hússzíveket ad helyettük. Nem úgy hangzik-e szinte, mintha valaki egy sebészi beavatkozásról beszélne? Ő a Szentlélek hatásáról és hatalmáról beszél. Teljes megújulás újból születés által, Lélek általi újjászületés az, amit az Úr azon az éjszakán az öreg Nikodémusnak ígér. Így tudja a Szentlélek ténylegesen a szív megújítását munkálni. Egy új szív pedig új élettartalmat is ad, új célokat, szabadulást gondtól és félelemtől és ezzel attól a létért folyó szerencsétlen küzdelemtől, a

felületről és alulról kiinduló osztályharctól, melyből annyi igazságtalanság származik, a hidegés forró-háborútól, a mindenki mindenki elleni harctól. Azonban nemcsak szabadulást valamitől, hanem valójában szabadulást valamire. Így áll elő a testvér előtti félelem helyett a testvérért való szolgálat készsége. Ez az a békesség, mely az igazságból ered. Boldog, aki ezt a békességet elfogadja, "boldogok a békességre igyekezők: mert ők az Isten fiainak mondatnak".

Christian Keysser misszionárius beszél egy új-guineai pápua gyülekezetéről, ahol 50 évvel ezelőtt látott egy emberevő fészket Krisztusban hívők csapatává átváltozni. Mindenekelőtt ott volt Sane törzsfőnök erős személyisége, aki évtizedeken át nyakasan ellenállott a békesség fejedelmének. Sane fiatalkorában összesen mintegy tucatnyi embert segített felfalni. Azonban a Szentlélek hatalma erősebb volt, mint ennek az embernek szíve. 1909-ben, amikor Sane már jó néhány esztendeje keresztyén volt, egy napon az egyik gyülekezeti tag szántás közben, annak a helynek közelében, ahol valamikor a kannibál ünnepségeket tartották, emberi koponyát talált. Ezt a koponyát akkor Sane odatette az egybesereglett gyülekezet elé, és a következő beszédet tartotta: "Ne tekintsétek egymást vadászható állatoknak. Valamikor én is emberhúst ettem, embereket szúrtam le nyárssal és ellenségem fejét husággal vertem be. Akkor megjött Anutu (a nagy Isten) a mi országunkba, és átforgatta szívünket." Talán újabb 50 év múltán ott túl Új-Guineában hasonló történeteket mesélnek rólunk európaiakról, akik bizony ha nem is emberevőkként, de mégis embervadászokként szintén tettünk és még mindig teszünk egyet-mást. Azonban Isten "átforgatja a szíveket". Ez Sane törzsfőnök tapasztalata. Isten az öreg Európában is tud a szív megváltoztatásával embervadászokból békességre igyekezőket teremteni. Ha nem következik hamarosan az embervadász lelkületünk helyébe a békességre igyekvés lelke, akkor olyan események fognak nálunk bekövetkezni, amelyek rosszabbak lesznek az úgynevezett vadak egykori kannibalizmusánál.

A békességre igyekezők békességet terjesztenek. Már az Ótestamentumban ilyen szavakkal köszöntötték a békesség követéit: "Mily szépek a hegyeken az örömondónak lábai, aki békességet hirdet" (Ézs 52,7). Mint békeköveteket, mint békességhordozókat küldi ki Jézus a tanítványait. Feltűnő itt az, hogy a békességről úgy beszél, mint egy valóságról, sőt egyenesen mint egy hatalomról, mint egy ajándékról, melyet a tanítványok kell hogy felkínáljanak, akár elfogadják, akár nem: "Amely város vagy faluba pedig bementek, tudakozzátok meg, ki abban méltó, és ott maradjatok, amíg továbbmehettek. Ha pedig bementek a házba, köszöntsétek azt. És ha méltó a ház, szálljon a ti békességetek reá, ha pedig nem méltó, a ti békességetek rátok térjen vissza" (Mt 10,11-13). Tehát a tanítványok egyszerre a békesség követéi és a békesség hordozói. A betegség csírájának hordozóiból az egészség csírájának hordozói lettek. Tudnak "kötni és oldani", békességet hozni vagy azt megint továbbvinni: boldogok a békességre igyekezők, mert ők az Isten fiainak mondatnak, Isten fiai ők, nem az erőszak világbíródalmanak megalapítására, hanem a mennyország jelében és szolgálatában.

Az, hogy Isten egyszülött Fia a minden név fölött való nevét adja a békességre igyekezőknek, mutatja, milyen sokra értékeli az Úr a békesség szolgálatát. Ezt a legmagasabb keresztyén szolgálatot végezni a legnagyobb boldogság. Azonban éppen itt válik tudatossá előttünk, hogy az a boldogság, melyet a boldogmondásokban ígért az Úr, mennyire más, egészen más boldogság, mint amit a világ ad. Ugyanis arra gondolhatnánk, hogy a békesség követéi, a békesség szerzői, és a békességre igyekezők nagyon szívesen fogadott emberek ebben a világban. Am erről Krisztus másként beszél. Tudja, hogy miért küldi övéit úgy a világba, "mint juhokat a farkasok közé" (Mt 10,16). Ne felejtsük el a szörnyű tényt, hogy a békesség fejedelmének nem a béke Nobel-díját adták, hanem töviskoronát. A békesség szolgálata tehát a kereszt alatti szolgálat. Ahogy Istennek a Krisztusban megjelent békessége szenvedő békesség, úgy a keresztyének békességszolgálata ebben a világban szenvedéssel van összekötve. Erre készíti elő övéit az Úr, amikor utoljára

közli velük, mit akar nekik végrendeletileg hagyni. Olyan örökséget, melytől meg fognak rémülni: "Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, amint a világ adja. Ne nyugtalanodjék a ti szívetek, se ne féljen!" (Jn 14,27) Itt különbözteti meg Jézus határozottan az ő békességét attól, ahogy azt a világ adja. A világ másnak a kárára adja a békességet, azért az mindig az igazságtalanságnak, a több-kevesebb fortéllal és erőszakkal történő rászédésnek a békessége. Krisztus is másnak az árán adja a békességet, azonban ez a más ő maga, aki az árat magára vállalta. Azért lehet az ő békessége az igazságnak és a szeretetnek békessége. Azért ebben a világban a békéért való síkraszállás mindig az igazságért és az igazság ellen való síkraszállást jelenti. Az igazság és a béke már nem térhetnek és nem szakadhatnak el egymástól, mivel az egyik a másik nélkül nem lehet az, amit jelent. És ez a keresztyén béke felkínálásával egybekötött harc az igazságért az, ami a keresztyén békeszolgálatnak harcias jelleget ad. Erre a harcra gondol az Úr, amikor bejelenti: "Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet bocsássak e földre /olyan békességet, amely a testnek tetszik/, hanem hogy fegyvert" (Mt 10,34). "Azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak: és mit akarok, ha az immár meggerjedett" (Lk 12,49). Mivel Pál is tisztában van a keresztyén békeszolgálatnak ezzel a nyilvánvalóan harcias jellegével, azért tudja összefüggésbe hozni a frontkatona harci saruját a békeszolgálatával ott, ahol az efézusiaknak a keresztyén ember fegyverzetéről ír: "És felsaruzván lábaitokat a béke evangéliumának készségével" (6,15). Mindenesetre Pál a béke készségén nem valami jámbor ügyet ért, hanem azt a katonai menet- és riadókészültséghez hasonlítja: "felsaruzván lábaitokat a békeszolgálat evangéliumának készségével".

Ebben az összefüggésben szükséges foglalkozni a keresztyén pacifizmus kérdésével, vagyis a nemzetek és világrészek közötti békeért folyó harccal. Tudatában vagyunk ennek a problémának sokrétűségével, és mostani magyarázatunk keretében csupán vázlatosan; néhány vezérgondolattal adhatjuk meg az irányt, amerre itt haladni kell.

1. Először le kell szögeznünk, hogy a keresztyén ember nem bízhatja rá ezt a harcot akármilyen katonai és polgári szakemberekre. A népek háborús fegyverkezése elleni harcban a keresztyén ember nem szabadságos katona, hanem a legelső sorokban kell hogy álljon.

2. Azután a keresztyén ember tudni fogja, hogy a nemzetek háborús vállalkozásaiban egészen kirívó módon a bálványokkal van neki dolga. Bebizonyított tény, hogy minden korban a hadipar a legköltségesebb, amire a legtöbb pénzt költik, tehát minden háborús készülődésnek - nem nyilvánosan ugyan (ezt éppen nem!), ám a háttérben annál bizonyosabban - különösen kövér, mammon-érdekei vannak.

3. A keresztyén ember mindig különösen fáradozni fog az ellen, hogy valamilyen nemzeti vagy világrészi harcvonalhoz csatlakozzék és elfelejtse, hogy a másik oldalon szintén emberek és keresztyének vannak.

4. A keresztyén ember sohasem fogja elfelejteni, hogy a nemzetek és a világrészek életében az igazság és az igazságtalanság soha sincs úgy elválasztva, mint a fehér és a fekete, és hogy a saját javára néző propaganda hazugsága minden háború előtt a legmagasabb fordulatszámmal dolgozik.

5. A keresztyén ember nem lehet keresztyén úgy, hogy közben elfelejti, az Úr kihirdette az ellenség iránti szeretet parancsát, és hogy ugyanebben az értelemben várta a próféta azt az időt, amely karácsonnyal elkezdődött, amikor: "És csinálnak fegyvereikből kapákat és dárdaikból metszőkéseket, és nép népre kardot nem emel, és hadakozást többé nem tanul" (Ézs 2,4).

Mindezeknek alapján a keresztyén ember támogatni fog minden törekvést, mely a népek igazságos békéjére és a fenyegető háború ellen irányul. Elsőben az atomfegyverkezés kiszélesítése elleni harcban is nem az uszítók és bujtogatók, hanem a fékezők, nem az ártalmatlannak hitetők, hanem a figyelmeztetők és tiltakozók oldalán fog állani.

Azonban ezzel az állásfoglalásával a keresztyén ember elkerülhetetlenül kétszeres félreértésnek teszi ki magát. Először mintha képzelgő volna,

aki elfelejtette, hogy az ember bűnös. Azután pedig mintha nem szeretné a maga népét. Igen, a félreértés egészen az ellenségpártolás és hazaárulás csúf gyanújáig élesedhetik ki. Jeremiást a maga korában hazaárulással gyanúsították. Pál nyilván erre a félreértésre való tekintettel írja a korinthusiaknak: "Ajánljuk magunkat mindenben mint Isten szolgái", és felsorolja, hogyan: "dicsőség és gyalázat által, rossz és jó hír által, mint hitetők és igazak" (2Kor 6,4,8). A békességre igyekező, aki Krisztus követésében az arcvonalak közé került, kénytelen hordozni a félreértésnek ezt a keresztjét. Ez ide tartozik, és ez az Urat sem kímélte meg. A szolga nem nagyobb az ő uránál. Ha Isten Fia és a békesség fejedelme gyanús volt, az Isten fiai nem kell hogy szintén azok legyenek? Azonban boldog az, aki a békesség gyermeke és szolgája, boldogok a békességre igyekezők, mert ők az Isten fiainak mondatnak. Ámen.

Fordította: Nagy István

Nagy László

Isten győztes Igéje

Alapige: Jelenések 6,1-8

Bibliaolvasás: Jelenések 10,11-16

A királyi székében ülő világteremtő Isten jobbáiban tartja azt a hétpecsétes könyvet (Jel 5,1), mely a Szentháromság egy örök igaz Isten titkos tanácsvégzését tartalmazza. János, aki Pathmosz szigetén tanúja e mennyei kijelentésnek, szomorúan és megrendülten tekint a hétpecsétes könyvre. Szomorúan nézi a hétpecsétes könyvet és sír. Az apostol azért sír, mert sem mennyen, sem földön, sem föld alatt nem találta senki, aki méltó lenne a teljesen teleírt könyv hét pecsétjének a felnyitására. Az apostol könnyeiben kifejezésre jut egyfelől az Isten titkos tanácsvégzése megismerésére törekvő ember méltatlansága és magatehetetlensége, másfelől pedig Isten titkos tanácsvégzése megismerésének létfontossága. Az Isten királyi széke körül szolgáló huszonnégy vén egyike megnyugtatta a síró Jánost, mondván: a megöletett Bárány méltó a hétpecsétes könyv átvételére és felbontására. A Szentháromság egy igaz Isten örök tanácsvégzésének egyetlen tökéletes kijelentője a Bárány-Jézus, aki egyedül méltó a minden titkok titkáinak leleplezésére.

János apostol Pathmosz szigetén mennyei látásban tanúja annak a bámulatos és megdöbbentő, annak a csodálatos és félelmetes eseménysorozatnak, mely azzal kezdődik, hogy a Bárány-Jézus sorban felnyitja a hét pecsétet és kijelenti a mennyei örök tanácsvégzés titkait. E teljesen teleírt könyv teljességgel tartalmazza a Szentháromság Isten titkos tanácsvégzését, mely a maga megmásíthatatlanságában örök érvényű, örökké időszzerű és soha semmi mással fel nem cserélhető. A Bárány-Jézus istenségének erejével, mennyei hatalmával nyitja fel sorra a pecsétet, jelenti ki és hozza az apostol jelenlétében nyilvánosságra mindazt, amit a Szentháromság Isten a maga örök akaratáról, az egész teremtettség céljáról és az egész világmindeenség megváltásáról velünk közölni szándékozik.

A Szentháromság Isten titkos tanácsát és örök tanácsvégzését tartalmazó könyv első négy pecsétjének a felbontása közben a Bárány-Jézus kijelenti a világ történelmének titkát.

A világ történelmének titka rendkívül sokat foglalkoztatta és foglalkoztatja az emberiséget. Az emberiség a világ történelmének titkában a saját legbensőbb titkára ismer. Magunk is megilletődötten állunk a történelem nagy talányai előtt, és halálos félelem közepette szenvedünk azoknak a titokzatos kozmikus erőknek a szövevényes labirintusában, melyek a világ történelmét formálták egykor és alakítják ma. Úgy véljük, hogy a világtör-

ténelmet meghatározó és formáló kozmikus erők mágneses terében olyan magatehetetlenek vagyunk, mint a mágnespatkó vonzási körében a vasreszelék. Úgy véljük, hogy az egyes személyek a világtörténelem nagy forgatagában nem mások és nem is lehetnek mások, mint olyan erőtelen bábok, akiket szabad tetszése szerint forgat a sors; a sors, melyet a világtörténelmet alakító erők összességének szoktak tekinteni. A világtörténelemnek ezzel a fatalisztikus felfogásával szemben a Mennyei Jelenések könyve a történelmet nem tekinti önmagában olyan kozmikus nagyságnak, mely a maga saját törvényszerűsége szerint uralkodik a világon és kegyetlen sorsszerűséggel határozza meg és írja elő minden egyes lélek sajátos sorsát, hanem a Mennyei Jelenések könyvének egyik igazi nagy vigasztalása éppen az, hogy világosan látja a világtörténelem eszközi jelentését és a Szentháromság szabad akaratától és hatalmától függő alárendeltségét. A világtörténelem a hétpecsétetes könyvet jobbában tartó Isten kezében van, aki az örökkévalóságtól és örökkévalóságig úgy teleírta ezt a könyvet, hogy ahhoz a tovaröpülő idő folyamán sem hozzátartozni nem kell, sem abból elvenni nem szabad. Isten szabad jótetszése szerint formálja az általa teremtett világ történetét. Isten a világ történelmének szabad és egyedüli Ura.

A világtörténelem titkának leleplezése és kijelentése közben mai alapigénk egy rendkívül szemléletes és mozgalmalmas képsort használ. E mozgalmalmas képsor hivatott kifejezni a történelem mozgalmasságát és bonyolultságát. Ez a mozgalmalmas képsor arra hivatott, hogy bemutassa azokat a roppant erőket, melyek összeütközésében és földrengető küzdelmében születik és formálódik az a történelem, melyet a Szentháromság Isten a hétpecsétetes könyvben már eleve megírt.

Ez a mozgalmalmas képsor egy-egy felnyitott pecsét mögül előléptető, különféle színű lovakon felvonuló lovasokat mutat. E viadalra kész lovakokat bevonulásuk sorrendjében kell bemutatnunk, jóllehet a lovasok bemutatásának és ennek kapcsán a világtörténelem ábrázolásának drámaiságát nagyban fokozná, ha felcserélnék a lovak közötti sorrendet és az első pecsét mögül kivonuló fehér ló lovagját hagynánk a képsor végére. Ebben az esetben azonban nem követnénk helyesen a kijelentés sorrendjét, összezavarnánk a szereplőket, megbontanánk a tényleges erőegyensúlyt, és így helytelen következtetéseket vonnánk le a világtörténelem rejtélyének vizsgálata és megismerése során.

Az első négy pecsét mögül kibontakozó kép bizonyos mértékben hasonlít egy nagyszabású haditorna felvonulásához, amikor a különféle színeket hordozó és különféle színeket képviselő lovakok leeresztett sisakrostéllal egymásutáni sorrendben megjelennek a küzdőtéren, a bajvívásra kijelölt pálya sorompói között.

Az egymásutáni sorrendben érkező lovakokat az Isten királyi trónusa körül szolgáló lelkes állatok jelentik be és mutatják be Jánosnak s rajta keresztül a keresztyénység egyetemének. Így nekünk is. Jöjj és lásd! - felhívással biztatják és hívják a lelkes állatok a többé már nem síró János apostolt a kijelentés átvételére, a világtörténelem titkának megismerésére.

Lássuk most sorra e titokzatos lovakokat.

János, a mennyei kijelentés tanúja, megpillantja az első lovast, akinek érkezését az oroszlánhoz hasonló lelkes állat jelenti be (4,7). Ez az első lovas fehér lovon ül. Méltóságteljesen közeleg. Fegyvere az íj. Fején korona. Eljövételének célja a végső győzelem. Ez a győztes fehér lovas a világtörténelem ura. A fehér ló lovagja "hívatik hívnek és Igaznak", aki "igazságosan ítél és hadakozik". E tiszta fehérbe öltözött lovasnak "szemei olyanok, mint a tűzláng ... és vérrel hintett ruhába vala öltözve, és a neve Isten igéjének neveztetik" (19,11-18). A fehér ló lovagjának neve: az Isten Igéje. "Kezdetben vala az Ige, és az Ige vala Istennél, és Isten vala az Ige. Ez kezdetben az Istennél vala. Minden általa lett, és nála nélkül semmi sem lett, ami lett. Őbenne vala az élet, és az élet vala az emberek világossága" (Jn 1,1-4). Az Igének ez az abszolút időrendi és hatalmi elsősége a kezessége annak, hogy a világtörténelem nem más és nem lehet más, mint Isten teljhatalmú akaratának szabad megnyilvánulási területe. Számunkra, akiknek az élet a világosság, igen nagy vigasztalást

és bátorítást jelent az Isten Igéjének ez az elsősege és ez az uralkodó helyzete. Számunkra az Isten győztes Igéje az igaz reménység forrása. Az Isten győztes Igéje a kezessége annak, hogy a világtörténelem végső fokon nem más és nem lehet más, mint az az út, amelyen Isten gyermekei a fehér lovag - az Isten Igéje - vezetése alatt áthaladnak a halálnak e völgyén és boldogan érkeznek meg a szerelmes Atya mennyei országába.

Igen figyelemreméltó az, hogy a fehér ló lovasának ruhája vérrel van meghintve. Ez azt jelenti, hogy ez a lovag nagy harcot állt ki, nagy csatát vívott meg, nagy küzdelemből került ki győztesen. Valóban, Isten diadalmas Igéje új világot teremtő győzelmet aratott a Sátán és kísérete fölött. Isten Igéjének diadala teljes és örök. Isten élő Igéje e győzelme során tulajdon vérért áldozta érettségünk, helyettünk és miattunk. Isten Igéje, az igaz Jézus Krisztus, diadalát a mi számunkra szerezte. Érettségünk indult harcra, helyettünk vívta meg győzelmes nagy csatáját a Golgota hegyén. Egyedül, egymagában tusakodta végig roppant harcát, s miközben aranyánál, ezüsthél drágább vérért áldozta miattunk, szerzett olyan diadalt, mely a világtörténelem legnagyobb eseménye és győzelme lett. Az Isten győztes Igéje, az a Bárány-Jézus, akinek nagypénteki viadala és húsvéti diadala lett a világtörténelem központja, az a központi esemény, mely áldólag határozza meg a világ történelmének minden egyes eseményét és szakaszát, amely minden kétséget kizárólag bizonyítja Isten teljes győzelmét és vitathatatlan diadalát. A világtörténelem legnagyobb harca a Golgota hegyén már megtörtént, és amióta ez a küzdelem eldőlt, Isten győzve győző Igéje fehér lovon, vérrel meghintett ruhában, fején koronával halad a világ történelmének élén, halad annak a menetnek az élén, mely minden baj, jaj, harc, nyomorúság, zűrzavar, veszedelem és halál ellenére nem más, mint Isten diadalmenete, nem más, mint Isten gyermekeinek Isten országa felé haladó diadalmenete.

A második pecsét mögül, a borjúhoz hasonló lelkes állat szavára, egy veres színű ló vágtat elő. Lovasának nagy kard adatott. Ez a nagy kard fenyegetően függ az emberiség feje fölött. Ezt a nagy kardot hordozta, villogtatta országokon keresztül Nabukodonozor, Nagy Sándor vagy Caesar. E nagy kard nyomán halálhörgés és siralom; vérbe fagyott fiatal életek milliói, hitvesek és anyák tenger könnye; letiport vetések, lángoló falvak és üszkös városok; megbecstelenített szüzek és rabláncra fűzött gyermekek; megsemmisített könyvtárak, kiégett templomok. Ez a lovas a háború. Amióta Kain megölte testvérét, Ábelt, azóta tengernyi testvérvér omlott a földre, e földre, mely a testvérvértől még több tövist és bogáncsot terem. Ez a nagy kard öldöklő az embereket, és ezzel a nagy karddal öldöklő az emberek szüntelen egymást. Ez a nagy kard veszi el a békességet a földről, s ezzel a nagy karddal ölik meg az emberek drága kincsüket: a békességet. E nagy kardot villogtató lovas elől halálsikkollyal ajkukon menekülnek ártatlan emberek, roskatag öregek, tehetetlen asszonyok és gyámoltalan gyermekek. E nagy kardot villogtató lovas csörtetése nyomán elnémul a műszak éneke, a játszó gyermekek nevetése, a munka dala, a hívők áhítatos imája. A békesség örömeinek és munkájának hangját felváltja az enyészet némasága és a pusztulás síri csendje. Ez a gonosz lovas, a háború, a Sátán szolgája.

A harmadik pecsét mögül, az emberhez hasonló lelkes állat szavára, egy fekete színű ló bukkan elő. Lovasának kezében mérleg. Mérleg, mellyel megméri az árpát és a búzát. A kenyérnekvalót. Az életet. A négy lelkes állat közepette szózat hangzik, mely a búza és az árpa drágulását hírléli. Amilyen mértékben drágul a kenyérnekvaló, olyan mértékben növekedik a nyomor. A veres színű ló nyomában azonnal megjelenik a fekete színű ló. A kardot forgató lovas nyomában a mérleget hozó lovas. A háború nyomában azonnal megjelenik a gazdasági válság. Ez a két lovas szüntelen egymás nyomában jár. Ha a mérleg karja vészesen a drágulás felé lendül, akkor a gazdasági élet egyensúlyának elvesztése fölötti zűrzavarban a kardos lovast hívják segítségül, úgy gondolván, hogy a háború majd megoldja a nehéz gazdasági kérdéseket. Ahol a kard végigvonul, ott csillagászati összegekbe kerül a mindennapi betevő falat. A fogak fehérsége, az éhség ragadja áldozatait.

Úgy látszik, hogy ez az ördögi kör ismétlődik szakadatlan. A lelkes állatok közül hangzó szózat azonban a bor és az olaj megkímélését kívánja. Mivel a bor és az olaj a messiási kor javai közé tartoznak, azért azokat a fekete lovasnak kímélnie kell, nem szabad kárt okoznia bennük.

A negyedik pecsét mögül, a sashoz hasonló lelkes állat szavára, egy sárga színű ló jelenik meg a küzdőtéren. Lovasának neve: halál. A halál, melyet a pokol követ. A halál nem az emberiség jótévője. A halál az emberiség utolsó ellensége (1Kor 15,26). A sárga színű ló elmaradhatatlanul a veres és fekete ló nyomában lépked. A halál elmaradhatatlanul követi a háborút és a gazdasági válságot. Ez a nagy kard és ez a nagy mérleg a halál szolgálatában áll. A halál könyörtelen, kárhozatos hatalom. A háború és a gazdasági válság nyomában érkező halál karddal, éhséggel és éhes fenevadak seregével pusztítja, gyilkolja az életet, az emberek világosságát.

Íme a három apokaliptikus lovas: a háború, a gazdasági válság és a halál. Félelmes, kárhozatos hatalmak. Félelem és döbbenet száll szívünkre, ha ezekre a szörnyű hatalmasságokra gondolunk. S nyomban felrémlik bennünk a kérdés: ez a három szörnyűséges lovas képezi a világ történelmét? Ez a három szörnyűséges lovas formálja a világ történelmét? Vajon ez a három kárhozatos lovas a világtörténelem ura? Vajon ez a három kárhozatos lovas lenne a világtörténelem maga?

Ezekre a súlyos és lélekgyötrő kérdésekre is válaszol alapigénk. Alapigénk e lélekgyötrő kérdésekre az "adatott" kifejezés segítségével felel. A veres színű ló lovasának "adatott" a hatalom, hogy öljön és elvegye a földről a békességet. A sárga ló lovasának, a halálnak adatott a hatalom, az a hatalom, hogy fegyverrel, éhséggel és fenevadak által öljön a föld negyed részén. Tehát a szörnyű lovasoknak nincs saját hatalmuk. Nem önálló hatalmak. A nekik adatott hatalom korlátolt és korlátozott. E szörnyű lovasok nem léphetik át a számukra kijelölt szerepkör határait. E szörnyű lovasok, a legyőzött Sátán érdemileg már megvert csatlósai, nem cserélhetnek sohasem helyet a koronás fehér lovassal: az Isten győztes Igéjével. Nem cserélhetnek sohasem sorrendet Isten győzve győző, diadalmas Igéjével, aki az örök élet kenyere, aki minden gazdasági válság megoldója; aki íjával lelövi a nagy kardú háborút és az ő békességét adja nekünk; aki tulajdon testében legyőzte a halált, az utolsó ellenséget, és elhozta számunkra az életet és a halhatatlanságot. Isten győztes Igéje, a Bárány-Jézus, örök diadalt aratott a bűn, a bűn és a kárhózat fölött. Isten győztes Igéje megnyitotta az eget kapuját, és megkötözte a Sátánt. Isten győztes Igéjének békekorszaka már megkezdődött, és "békéjének nem lesz vége a Dávid trónján és királysága felett" (Ézs 9,7).

A fehér ló koronás lovagja, Isten diadalmas Igéje kijött, hogy győzve győzzön. Isten dicsőséges Igéje nagypénteki viadala és húsvéti diadala nyomán végérvényesen győzött a bűn, a halál, a Sátán fölött. E végső győzelem ellenére itt-ott még folytatódik a küzdelem az Isten Igéje és a Sátán között. Ezért Isten diadalmas Igéje újból és újból kivonul a harci mezőre, és teljes mennyi hatalmával Isten gyermekeinek oldalára és oltalmára áll a bűn elleni harcban. Isten győztes Igéje velünk van a Sátán elleni küzdelemben. Érettünk és helyettünk győzve győz. Nagy diadalából nekünk is részt oszt. Az Úr Jézus győzelméből való részesedésünk az élet és örök élet, a békeség és üdvösség.

Isten győztes Igéje a világtörténelem ura, aki diadalmasan vezet Isten gyermekeit az időből az örökkévalóság felé, a történelemből az üdvösség felé. Isten diadalmas Igéje érettünk győzött. Ámen.

Esketési beszéd

Fazekas Zsolt

Örüljetek az Úrban

Alapige: Filippi 4,1-4

Örvendezésre szólít most bennünket az apostol. Örvendezésre van most alkalom, hisz ifjú testvéreink egész további életét elindító és meghatározó pillanatot értünk meg. Nemcsak ifjú testvéreink számára döntő ez az alkalom, amely többéves vágyuknak betetőzését és az Isten rendelése és akarata szerinti házasságuk kezdetét jelenti, hanem a szülőket is érinti, akiknek szívében most ott van a gyermekük jövője miatti nyugtalanság, a gyermeknek a családi háztól való eltávovása miatti fájdalom érzése éppen úgy, mint a fiatal szívek szerelmében gyönyörködő, örömben és boldogságukban osztozó örvendezés. Most, amikor ilyen sok szív örömről beszélünk, éppen most hangzik Isten Igéje az ifjú pár és mindenki számára, akit közvetlenül vagy közvetve érint e két fiatalnak egy életre szóló elhatározása.

Alapigénket Pál apostolnak a leginkább kedvelt gyülekezetéhez szóló leveléből vettük. E néhány szóból kiérezzük azt a szeretetet, mely áthatja Isten hozzánk és most különösen hozzátok hangzó Igéjét. Ez a szeretet nem parancsol és nem rendelkezik; nem ír elő és nem ad utasításokat. Csupáncsak szelíden kér: "Szerelmes atyánkfiai ... ti én örömöm és koronám, ekképpen álljatok meg az Úrban, én szerelmeim." Érezhetjük és érezhetitek, hogy az Ige személyesen hozzátok szól. Ilyen szelíd kérdésnek csak engedelmességgel szabad. Ez a megszólítás azt is megmondja, hogy miképpen lehet és kell megállni az Úrban. Úgy kell megállnunk az Úrban, hogy Isten továbbra is a maga öröme és koronájának tekintsen bennünket. Úgy álljatok meg az Úrban - ifjú testvéreim -, hogy az Úr számára mindig öröm és korona legyetek.

1. Mindenekelőtt legyetek Isten öröme. Isten az igaz embernek örvend. Örvend annak, aki hallgat az ő szavára és engedelmeskedik neki. Isten igazi öröme az Úr Jézus Krisztus, ezért éppen benne kér tőletek olyan szeretetet, mely feltétel nélkül teljesíti minden akaratát, mely mindent fel tud áldozni az evangéliumért. "Mert kicsoda a mi reménységünk, örömünk és dicsekedésünk koronája?" - kérdezi az apostol. "Bizony ti vagytok a mi dicsőségünk és örömünk" (1Thessz 2,19a.20).

Továbbá legyetek egymás és családotok öröme. Ha úgy döntöttetek, hogy életeteket összekapcsoljátok, akkor számolnotok kell azzal is, hogy a mai nap ünnepélyessége és vidámsága esetleg pár esztendő múlva elszíntelenedik. Azonban akkor sem szabad elfelednetek, hogy Isten egymás számára örömmé rendelt titeket. Örömmé rendelt egymás számára a hétköznapi nehézségeiben és gondjaiban, a múlt esztendő szürkeségében és egyhangúságában vagy a csalódások, reménytelenségek és csüggedések változatosságában. Jó és rossz sorsban, vidámságban és gyászban, sikerben és bukásban egyaránt egymás öröme vagytok. De örömmé rendelt titeket Isten családotok számára is. Szüleiteknek ti vagytok az öröme, mert bennetek látják mindazt, amit maguktól belétek tudtak oltani, amit nektek át tudtak adni. Szolgáljon örök példaként számotokra a szülőknél és az elődöknél megingathatatlan hite. Éljen bennetek az ősöknek a mindennapokon és századokon átsegítő reménysége. Éljen bennetek az ősök jót és rosszat, igazságot és igazságtalanságot, felmagasztalást és megaláztatást, bővülködést és szűkülködést, erőt és erőtelenséget, életet és halált egyaránt elhordozni képes szeretete.

Isten azonban azt akarja, hogy elsősorban a saját családotok öröme legye-

tek, hogy úgy tudjanak örvideni nektek gyermekeitek és unokáitok, hogy sohase meneküljenek csalóka örömök idegen honába, hogy valóban átérezzék az Ige üzenetét: "mily jó és mily gyönyörűséges, amikor együtt lakoznak az atyafiak" (Zsolt 133,1). Azoknak kell lennetek, akik saját életük fényével a legnagyobb öröm forrásához, Istenhez vezetitek majd őket.

Mivel ti az evangélium szolgálatának szentelitek az életeteket, az egyház örömevé kell válnotok. Közelebről éppen annak a gyülekezetnek az örömevé, amelyben szolgálni fogtok. A jó pásztor életét adja a juhokért. A ti közös életeteket az evangélium ügyének kell hogy odaszenteljétek. Úgy adjátok át életeteket és szolgálatotokat a gyülekezetnek, hogy az evangélium, örömunüzenet, hogy az örömet és életet szerző Ige lehessen és legyen.

2. Igénk második nagy üzenete számotokra az, hogy nektek úgy kell megállnotok az Úrban, hogy korona lehessetek. Legyetek elsősorban Isten koronája. Tudjátok, hogy a korona az Ószövetségben a hatalom és uralkodás, a gazdagság és az igazságosság jelképe volt; az Újszövetségben pedig az ékesség, a szépség és a tündöklés szimbóluma, az igazi dicsekvés és büszkélkedés megtestesítője. Így legyetek ti Isten koronája. Családi életetek és szolgálatotok legyen Isten dicsőségének dísze és ékessége; legyen olyan ékszer, amely az ő hatalmát, az ő királyságát hirdeti. Ugyanakkor legyetek koronája egymásnak és családotoknak is. Méltán büszkélkedjék a férfiú az ő feleségével, és az asszony is az ő férjével. E koronának a szeretet hatalmát kell tündököltetnie közöttetek. Ez a királyi jelvény úgy csillogjon a családi otthonotok felett, hogy fényét, ragyogását semmi se homályosítsa el. Végül pedig legyetek a gyülekezet koronája, ahol nem emberi hatalommal, hanem az Ige hatalmával, a Jézus Krisztus kereszthalálában kinyilvánított szeretet hatalmával juttassátok uralomra azt a mennyei Urat, aki titeket szolgálatra küldött, és aki nektek is megígérte az élet koronáját.

Isten, a család és az egyház örömeiként és koronájaként ekképpen álljatok meg az Úrban, én szerelmeseim. Hogyan állhattok meg? Ha tekinteteket a Golgotára emelitek, ha életeteket, szolgálatotokat, boldogságotokat csak a Jézus Krisztus áldozatának fényében próbáljátok megvalósítani. Csak akkor állhattok meg az Úrban, ha szolgáló életetek imádkozó élet, ha szelídlelkűségetek ismert minden ember előtt. Ha pedig az erőtelenség, a csüggedés, a gyász hatalmába kerít benneteket, akkor emlékezzetek az apostol szavaira: "Semmi felől ne aggódjatok, hanem imádságotokban és könyörgéseitekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kívánságaitokat az Isten előtt. És az Istennek békessége, mely minden értelmet felülhalad, meg fogja őrizni szíveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban" (Fil 4,6-7).

Ezért "örüljétek az Úrban mindenkor, ismét mondom, örüljétek". Ámen.

Temetési beszédek

Csiha Emese

"Neki kedvesek legyünk"

Alapige: 2Korinthus 5,9-10

Százegy éves presbiter testvérünk személyében gyülekezetünk, de mondhatjuk nyugodtan, városunk egyik közismert tagját veszítettük el. Itt járt a régi Marosvásárhely szép utcáin, de itt látta a világháborúk minden szét-dúlt családját és tragédiáját is. Megtapasztalta a népes család - hisz tizenheten voltak testvérek - szegénységét, de szeretetben összeforrott életét is. Itt találta meg élete értelmét: a Jézus Krisztusnak való engedel-messég örömét. Ifjúságától fogva ezt szerette volna elérni és megvalósítani, amit az Ige ilyen szépen mond el: "Neki kedvesek legyünk." S ez nem is olyan természetes, hisz rengeteg célkitűzése van az embereknek. Gondolj csak magadra. Sok embernek az a fontos, hogy kedves legyen az embereknek, kedves legyen szüleinek, gyermekeinek, kedves legyen társainak. Mennyi mindent teszünk azért, hogy kedvesek legyünk feletteseinknek, vagy munka-társainknak, vagy a kezünk alá beosztottaknak. Eszünkbe sem jut, hogy úgy éljünk, úgy szóljunk, hogy kedvesek legyünk Jézus Krisztusnak. Igaz, hogy fontos, hogy az embereknek is tetszedjünk, hisz azzal egyidejűleg Neki is kedvesek vagyunk, de a célunk az legyen elsősorban, hogy Krisztusnak legyen kedves az életem. Hazatért testvérünknek ez volt a célja, s ebben megsegítette Isten. Szavait, tetteit mindig arra a kérdésre irányította, hogy vajon ez vagy az kedves-e az én Uramnak.

Miként "igyekezett" kedves lenni Istennek? Igazi jó testvér volt. Mikor már nagyon öregén csak ketten maradtak nővérével, akkor is mindennap lát-hattuk a kosztoscsészével kezében, amint vitte az általa főzött ebédet még öregebb testvéreinek. Gondoskodó szeretetét mindenki csodálva nézte, hisz ő sem volt már fiatal. Igen jó férj volt. Sajnos gyermekük nem lett. Így egymásnak éltek. Becsületes, szorgalmas munkásember volt. Foglalkozása szerint kályhás, de mindenki tudta s tudja, hogy jó kályhái mellett minden családban, ahol dolgozott, egy másfajta meleget is hagyott, a lélek melegét, ami belőle áradt. Szívesen járt a templomba, ahonnan sohasem hiányzott. Ahogy telt-múlt az idő s közeledett a 100. év határa felé, mind jobban és jobban odatartotta kezét a füléhez, hogy hallja Isten Igéjét. Mikor már nemigen hallott, még akkor is jött, hogy jelenlétével is hirdesse: Isten Igéjét a Szentlélek írja szíve hústábláira. Presbiterként hosszú éveken át szolgált a gyülekezetben, ahogy az Ige mondja: "akár itt lakunk, akár elköltözünk, neki kedvesek legyünk." A Bibliát mély hitével minden szabad percében olvasta, és ahol csak lehetett, bizonyosságot tett megváltó Uráról. Hűséges szolgálója volt Istennek.

Most bekövetkezett az elköltözés ideje. Már várta ezt az elköltözést. De nem siettette türelmetlenül, Istenre bízta, mint minden dolgát életében. Pedig az öregkor, a 101 év, a lassú gyengülés már nehéz lehetett számára. Az Igéből olvasott "Ítélszék" elé való állás ismerete nem töltötte el félelemmel. Akik szeretik az Úr Jézus Krisztust, akik benne találták meg az életet, azoknak a meghalás nyereség. Az Isten ítélszéke elé való állás bizonyosságát jó lenne, ha mindenki komolyan venné. Ez elől nem lehet el-menekülni, ezt nem lehet kiküszöbölni, ezzel mindnyájunknak számolnunk kell. S ha itt sok minden elől el is tudsz menekülni, de az "elköltözés" magával hozza azt, hogy az ítélet Istenre vár, hogy megjutalmazzon aszerint, hogy jót vagy gonoszt cselekedtéél. Boldog Istennek az a hazatérő gyermeke, aki tudja, hiszi, hogy a kegyelem Ura Jézus Krisztus kereszthaláláért neki

megbocsátást és örök életet nyújt. Elköltözött testvérünk, városunk öreg presbitere hitte ezt teljes szívével, s mi most boldogan tesszük életét az örök életet ajándékozó Úr kezébe, aki előtt mindnyájunknak meg kell jelennünk ítéletre, kegyelemre vagy büntetésre. A feltámadott Jézus hív: "jőjjetek énhozzám". - Ámen.

Nagy József

De keze meg is gyógyít

Alapige: Jób 5,18

A koporsóban pihenő nőtestvérünk hosszú és szép öregsége Isten ajándéka volt. E törekeny cserépedénybe elhelyezett drága kincsre öt orvos vigyázott.

E lelkiismeretes és tudományosan alaposan felkészült orvoscsoport első tagjaként téged, a koporsóban pihenő édesanya lányát kell megemlítenünk. Valóban öreg édesanyád testi és lelki orvosa voltál, s mi, akik körülálljuk édesanyád koporsóját, meghatódottan mind-mind azt bizonyítjuk, hogy "nincs rá szó és nincs rá fogalom" (Petőfi) arra a szeretetre és önfeláldozásra, mellyel könnyebb igyekezted tenni életét, s nem volt olyan áldozat, melyet meg ne hoztál volna feledhetetlen édesanyáért. Amikor most pünkösdben hármásban együtt vettünk úrvacsorát és néhány percig a hosszú útra készülő édesanyáddal kettesben maradtam, pihegő hangon erre a te áldozatos jószágodra emlékezett, s azzal bízott meg, hogy ezt a temetésén elmondjam neked a gyülekezet közösségében. A jó Isten áldjon meg és jutalmazzon meg ezért az igazi keresztyén szeretetszolgálatért, és cselekedje meg, hogy gyermekeid és unokáid által, örömszerző és gondoskodó szeretetük által ajándékul mind, de mind visszakapd mindazt, amit a fájdalmas évek hosszú során immár hazatért édesanyádnak nyújtottál.

E kiváló orvoscsoport második tagja tulajdon férje volt, akiről valóban meg lehetett volna mintázni a lelkiismeretes orvos mintaképét. Ha megszólalt betegágyunk mellett, máris gyógyulást éreztünk. Meleg hangja valósággal simogatta lázas homlokunkat. Mielőtt örökre elbúcsúzott volna tőletek, szeretett feleségét rátok bízta, akik itt maradtatok a halálvonalon innen. Hitünk szerint ketten az Atya örökkévaló országában most újra találkozhatnak az Úr színé előtt, aki megsebez ugyan, de be is kötöz, akinek keze meggyógyít mindnyájunkat, akik boldogan hiszünk megváltásában.

E tiszteletre méltó orvoscsoport harmadik és negyedik tagja e koporsóban pihenő nőtestvérünk férjének voltak kiváló tanítványai, akik azzal és abban mutatták meg tanáruk iránti hűségüket és elismerésüket, hogy özvegyét a legönzertlenebb és legtapintatosabb gyógyító szeretettel vették körül.

És volt egy ötödik orvos is! Vajon ki ez az ötödik orvos? Ez az ötödik orvos az "áldott orvos", az orvosok orvosa, az első és a legnagyobb orvos, az utolsó és minden esetben biztosan gyógyító orvos. Ez az "áldott orvos" maga az Úr Jézus Krisztus, az alfa és az ómega, aki a keresztszenvedései közepette betegségünket viselte és elviselte, aki mindig alkalmas időben hoz kötést és orvosságot, akinek oltalmában gyógyulás van, aki bekötöz és meggyógyít, aki Szent Lelke erejével meggyógyítja a töredelmes szívűeket.

A koporsóban pihenő nőtestvérünk olyan töredelmes szívű tanítványa és követője volt az Úr Jézus Krisztusnak, aki elfogadta Isten kezéből nemcsak a fiatalság és az egészség ajándékait, hanem alázatosan fogadta Isten kezéből a betegség súlyos próbáit is, mert bizonyos volt abban, hogy Isten mindig be is kötöz, keze mindig meg is gyógyít. Isten Jézus Krisztust azért küldte ebbe a világba, mert előre látta és tudta, hogy a Paraclicsom kertjéből önmagát száműzött ember csak benne és általa találhatja meg

boldogságát és fedezheti fel újra legnagyobb feladatát, a "megelőző szeretetet", hogy a bűn zsoldját fizető ember csak benne bízhatik rendületlenül akkor, amikor földi végőrája közeledik - és ezt mindnyájan megtanulhatjuk e koporsóban pihenő nőtestvérünktől -, mert bizonyosan tudta és mindvégig vallotta, hogy nem a megsemmisülés következik számára, hanem mennyei Ura, Jézus Krisztus jön érte halála pillanatában.

Nem véletlenül, hanem egész tudatosan idézem a 86. Zsoltárt: "Tartsd meg életemet... Mert te, Uram, jó vagy és kegyelmes, és nagy irgalmasságú mindazokhoz, akik hozzád kiáltanak." Nem azért idézem a 86. Zsoltárt, mert elköltözött nőtestvérünk éveinek száma pont ennyi, hanem azért, mert imádkozó asszony volt. Szíve legmélyéig imádkozó református asszony volt, aki bizonyos volt abban, hogy Isten imádságot meghallgató mennyei édes Atyja. Nőtestvérünk hitt és bízott az imádság erejében. Gyakorolta a szívből jövő alázatos imádságot. Sokszor tett biznyságot előttünk az imádságot meghallgató Isten iránti rendíthetetlen bizalmáról: "Én hiszem, hogy az imádságot, ha alázatos szívből kiáltunk Istenhez, meghallgatja az Úr." Imádsága mindig a nagypénteki szenvedőre tekintett, aki imatusájában így esdekelt érettünk: "Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek." Az Úr Jézus Krisztusnak ebbe a nagypénteki imádságba fogózva bocsájtjuk el őt földi otthonából a mennyei hajlékba, mely időtálló és örök. Örök azért, mert az Úr Jézus országol ott mind az idők végezetéig. Az az Úr Jézus, aki először Isten ítélőszéke elé állt és rólunk minden kárhoztatást elvett, aki átszegzett karjaival átölelte édesanyátok törékeny testét és a halál sötét alagútján keresztül átvitte örök világosságának dicsőségébe. Ez az "áldott orvos" mennyei orvosságával, a bűnbocsánat balzsamával meggyógyította megtört szívét és a 86 földi esztendő után örök életet ajándékozott neki. Isten veled, a viszontlátásra! Ámen.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Csiha Kálmán püspök
Főszerkesztő: Nagy László
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület igazgatótanácsa
Készült a Református Egyház Misztófalusi Sajtóközpontjának
nyomdájában

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

